# ЗАКОН за държавната собственост

Обн. - ДВ, бр. 44 от 21.05.1996 г.; в сила от 01.06.1996 г.; изм., бр. 104 от 06.12.1996 г.; в сила от 07.01.1997 г.; изм. и доп., бр. 55 от 11.07.1997 г.; в сила от 11.07.1997 г.; доп., бр. 61 от 01.08.1997 г.; изм., бр. 117 от 10.12.1997 г.; в сила от 01.01.1998 г.; доп., бр. 93 от 11.08.1998 г.; изм. и доп., бр. 124 от 27.10.1998 г.; изм., бр. 67 от 27.07.1999 г.; в сила от 28.01.2000 г.; бр. 9 от 01.02.2000 г.; в сила от 01.02.2000 г.; доп., бр. 12 от 11.02.2000 г.; изм., бр. 26 от 29.03.2000 г.; бр. 57 от 14.07.2000 г.; бр. 1 от 02.01.2001 г.; в сила от 31.03.2001 г.; Решение № 7 от 10.04.2001 г. на КС на РБ, бр. 38 от 17.04.2001 г.; изм., бр. 45 от 30.04.2002 г.; изм. и доп., бр. 63 от 15.07.2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., бр. 24 от 23.03.2004 г.; доп., бр. 93 от 19.10.2004 г.; изм. и доп., бр. 32 от 12.04.2005 г.; бр. 17 от 24.02.2006 г.; изм., бр. 30 от 11.04.2006 г.; в сила от 12.07.2006 г.; изм. и доп., бр. 36 от 02.05.2006 г.; в сила от 01.07.2006 г.; доп., бр. 64 от 08.08.2006 г.; изм. и доп., бр. 105 от 22.12.2006 г.; изм., бр. 41 от 22.05.2007 г.; изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; доп., бр. 92 от 13.11.2007 г.; доп., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; доп., бр. 52 от 06.06.2008 г.; изм., бр. 54 от 13.06.2008 г.; изм., бр. 10 от 06.02.2009 г.; доп., бр 17 от 06.03.2009 г.; изм., бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г.; изм. и доп., бр. 33 от 30.04.2009 г.; изм. и доп., бр. 41 от 02.06.2009 г.; изм. и доп., бр. 18 от 05.03.2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм. и доп., бр. 87 от 05.11.2010 г.; изм., бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм., бр. 47 от 21.06.2011 г., в сила от 21.06.2011 г.; изм. и доп., бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; доп., бр. 99 от 14.12.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 27 от 15.03.2013 г.; изм., бр. 65 от 23.07.2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г.; изм., бр. 40 от 13.05.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм. и доп., бр. 105 от 19.12.2014 г.; доп., бр. 52 от 10.07.2015 г.; доп., бр. 60 от 07.08.2015 г.; изм., бр. 61 от 11.08.2015 г.; доп., бр. 81 от 14.10.2016 г., в сила от 14.10.2016 г.; изм. и доп., бр. 13 от 07.02.2017 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.; изм. и доп., бр. 96 от 01.12.2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; доп., бр. 21 от 09.03.2018 г., в сила от 09.03.2018 г.; доп., бр. 64 от 03.08.2018 г., в сила от 05.08.2019 г.; изм. и доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм., бр. 90 от 30.10.2018 г.; изм., бр. 25 от 26.03.2019 г., в сила от 26.03.2019 г.; изм. и доп., бр. 44 от 04.06.2019 г.; изм., бр. 60 от 30.07.2019 г., в сила от 30.07.2019 г.; доп., бр. 61 от 02.08.2019 г., в сила от 02.08.2019 г.; изм., бр. 79 от 08.10.2019 г.; изм., бр. 94 от 29.11.2019 г.; изм., бр. 98 от 13.12.2019 г. с Решение № 9 от 05.12.2019 г.на КС на РБ по к. д. № 8/2019 г.; доп., бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г.; изм., бр. 34 от 09.04.2020 г., в сила от 09.04.2020 г.; доп., бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г.; изм., бр. 21 от 12.03.2021 г.

## Глава първа
## ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

**Чл. 1.** (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) С този закон се уреждат придобиването, управлението и разпореждането с имоти и движими вещи - държавна собственост, както и актуването на имоти - държавна собственост, освен ако в специален закон е предвидено друго.

**Чл. 2.** (Доп. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.)*(1)* Собствеността на държавата е публична и частна.

*(2)* (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; доп., бр. 52 от 2008 г.) Публична държавна собственост са:

*1.* (доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) обектите и имотите по чл. 18, ал. 1 от Конституцията на Република България , определени със закон за изключителна държавна собственост;

*2.* обектите и имотите, определени със закон или с акт на Министерския съвет за публична държавна собственост;

*3.* движимите вещи, определени със закон или с акт на Министерския съвет за публична държавна собственост;

*4.* имотите, предоставени на ведомствата за изпълнение на функциите им;

*5.* имотите от национално значение, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално значение чрез общо ползване, определени от Министерския съвет.

*6.* (нова. - ДВ, бр. 52 от 2008 г.) урегулираните поземлени имоти, отредени за граничните контролно-пропускателни пунктове, и сградите, построени върху тях.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Частна държавна собственост са всички други имоти и вещи - държавна собственост. Плодовете и приходите от имотите и вещите, публична държавна собственост, са частна собственост на държавата.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 17 от 2006 г.) Не са държавна собственост по смисъла на този закон имотите и вещите на търговските дружества и на юридическите лица с нестопанска цел, дори ако държавата е била единствен собственик на прехвърленото в тях имущество.

**Чл. 3.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.) Държавна собственост са имотите и вещите:

*1.* (изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) придобити по силата на международен договор или сделка;

*2.* (изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) на юридическите лица с нестопанска цел, регистрирани в страната, след приключване на ликвидацията им, освен ако специален закон или уставът им не предвижда друго;

*3.* (изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) представляващи ликвидационна квота на българската държава от имуществото на юридически лица извън страната, които са престанали да съществуват, освен ако специални закони предвиждат друго;

*4.* (изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) включени в наследства, за които няма наследници по закон или по завещание, всички наследници или заветници са се отказали или са изгубили правото да ги приемат, с изключение на тези имоти и вещи, които стават общинска собственост по реда на закон;

*5.* (отм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., нова, бр. 32 от 2005 г.) придобити чрез други способи, предвидени в закон.

**Чл. 4.** Държавата отговаря за задълженията на лица, изискуеми до деня на безвъзмездно придобитите от нея техни имоти и вещи до размера на стойността им.

**Чл. 5.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Държавата удостоверява възникването, изменението и погасяването на правото си на собственост върху имоти с акт за държавна собственост.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Актът за държавна собственост е официален документ, съставен от длъжностно лице по ред и форма, определени в закона.

*(3)* Актът за държавна собственост няма правопораждащо действие.

**Чл. 6.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) Имоти и вещи - публична държавна собственост, които са престанали да имат това качество, се обявяват за имоти и вещи - частна държавна собственост, с решение на Министерския съвет.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Имоти и вещи - частна държавна собственост, се обявяват за имоти и вещи - публична държавна собственост, с решение на Министерския съвет.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) Обектите и имотите - изключителна държавна собственост, не могат да се обявяват за частна държавна собственост.

**Чл. 7.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; доп., бр. 17 от 2009 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 27 от 2013 г.; изм., бр. 40 от 2014 г.) *(1)* Имотите и вещите - публична държавна собственост, не могат да бъдат обект на разпореждане и да се придобиват по давност.

*(2)* (Отм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.).

*(3)* Имотите и вещите - частна държавна собственост, могат да бъдат обект на разпореждане и да се придобиват по давност. За тях се прилагат разпоредбите на Закона за собствеността , доколкото в този закон не е предвидено друго.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 17 от 2009 г.) Собствеността върху имоти-публична държавна собственост, не подлежи на възстановяване.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 27 от 2013 г.; изм., бр. 40 от 2014 г.) В случаите и при условията, определени със закон, с решение на Министерския съвет върху имоти - изключителна и публична държавна собственост, може да се учредяват ограничени вещни права, когато това е необходимо за:

*1.* изграждане на национален обект;

*2.* трайно задоволяване на обществени потребности;

*3.* изграждане на линейни обекти на техническата инфраструктура, не попадащи в т. 1 и 2 - когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно.

*(6)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 27 от 2013 г.) Ограничените вещни права по ал. 5 не могат да се учредяват върху имоти - публична държавна собственост, свързани с националната сигурност и отбраната на страната.

**Чл. 8.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2006 г.; доп., бр. бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.; доп., бр. бр. 87 от 2010 г.) Придобиването, актуването, управлението и разпореждането с имоти извън страната - собственост на българската държава, се извършват в съответствие с българското законодателство, доколкото в законодателството по местонахождението на имотите не е предвидено друго.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Придобиването на имоти извън страната от българската държава, предоставянето им за управление и разпореждането с тях се извършват от Министерския съвет.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Условията и редът за придобиване, управление и разпореждане с имоти извън страната-собственост на българската държава, се определят с правилника за прилагане на закона.

**Чл. 9.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Държавата упражнява правото си на собственост върху имотите и вещите - държавна собственост при условията и по реда на този закон независимо дали те са придобити от нея преди или след влизането му в сила.

**Чл. 10.** (Отм. - ДВ, бр. 117 от 1997 г., в сила от 01.01.1998 г.).

**Чл. 11.** (Отм. - ДВ, бр. 117 от 1997 г., в сила от 01.01.1998 г.).

**Чл. 12.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 99 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) *(1)* Застроените имоти - публична държавна собственост, задължително се застраховат.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) По бюджетите на органите на държавната власт, които управляват имотите по ал. 1, се предвиждат необходимите средства за заплащане на застрахователните вноски.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 99 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) В правилника за прилагане на закона се определят рисковете, срещу които се застраховат имотите - публична държавна собственост.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 99 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Не се допуска самоучастие при задължителното застраховане на имотите срещу рисковете, определени по реда на ал. 3.

**Чл. 13.** Министърът на отбраната и министърът на вътрешните работи със заповед определят застроените имоти, предоставени на Министерството на отбраната и на Министерството на вътрешните работи, които задължително се застраховат.

## Глава втора
## УПРАВЛЕНИЕ НА ИМОТИТЕ И ВЕЩИТЕ - ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ

**Чл. 14.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Министрите и ръководителите на другите ведомства управляват предоставените им имоти и вещи - държавна собственост.

*(2)* (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.) Имотите и вещите - държавна собственост, се управляват в съответствие с предназначението им за нуждите, за които са предоставени, с грижата на добър стопанин.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Управлението върху обекти, имоти и вещи - държавна собственост, включва правото на ведомствата и юридическите лица на бюджетна издръжка да ги владеят, ползват и поддържат от името на държавата, за своя сметка и на своя отговорност.

**Чл. 15.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., изм. и доп., бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 61 от 2019 г., в сила от 02.08.2019 г.) *(1)* Имоти - държавна собственост, се предоставят безвъзмездно за управление на ведомствата и общините при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

*(2)* Министерският съвет може да предоставя имоти - публична държавна собственост, за управление на ведомствата и общините. Имоти - частна държавна собственост, се предоставят за управление на ведомствата и общините от областния управител по местонахождението на имота.

*(3)* Министрите и ръководителите на други ведомства могат да предоставят за управление имоти - държавна собственост, предоставени им по реда на ал. 2, на териториалните си административни звена и на други юридически лица на бюджетна издръжка към тях. Копие от заповедта се изпраща на областния управител.

*(4)* Исканията за предоставяне на имоти на ведомствата се отправят до комисия, чийто състав се определя от Министерския съвет, и се разглеждат от нея в едномесечен срок.

*(5)* При наличие на подходящи имоти комисията внася предложение в Министерския съвет.

*(6)* Имоти - публична държавна собственост по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 4 , могат да се предоставят от Министерския съвет за управление на вероизповедания, регистрирани по реда на глава трета от Закона за вероизповеданията , по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

*(7)* (Нова - ДВ, бр. 61 от 2019 г., в сила от 02.08.2019 г.) Имоти - публична държавна собственост по чл. 13, ал. 2 от Закона за водите, предоставени за управление на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири", може да се предоставят безвъзмездно за управление от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите на сдружения за напояване, регистрирани по реда на Закона за сдруженията за напояване, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

**Чл. 15а.** (Нов - ДВ, бр. 32 от 2005 г., отм., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; Нов - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) За имоти - държавна

собственост, може да се възлага концесия при условията и по реда на Закона за концесиите.

**Чл. 16.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; доп., бр. 12 от 2000 г.; изм., бр. 24 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; доп., бр. 64 от 2006 г.; изм., бр. 33 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм., бр. 25 от 2019 г., в сила от 26.03.2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; доп., бр. 64 от 2006 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; доп., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Имоти - публична държавна собственост, не могат да се използват не по предназначение и да се предоставят на трети лица, освен в случаите по ал. 2, 5 и 6 и чл. 15а.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; изм., бр. 33 от 2009 г.) Отделни имоти или части от имоти - публична държавна собственост, могат да се отдават под наем по реда на чл. 19, ал. 1 за срок до 10 години, при условие че се използват съобразно предназначението им и не се възпрепятства осъществяването на дейностите, за които са предоставени за управление.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г., отм., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; Нова - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм., бр. 25 от 2019 г., в сила от 26.03.2019 г.) С договора за наем не може да се възлагат строителство и/или услуги по смисъла на Закона за концесиите и на Закона за обществените поръчки, когато прогнозната стойност на приходите на наемателя за срока на договора е по-висока от европейския праг по смисъла на Закона за концесиите.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 12 от 2000 г., изм., бр. 24 от 2004 г., изм. и доп., бр. 32 от 2005 г., отм., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.).

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 64 от 2006 г.; изм., бр. 33 от 2009 г.; изм. изцяло, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Едноличните търговски дружества с държавно имущество и държавните предприятия, които по силата на закон ползват, управляват или експлоатират обекти - публична държавна собственост, както и концесионерите, могат да отдават под наем за срок до 10 години части от предоставените им обекти - публична държавна собственост, в съответствие с акта за предоставянето на обектите или с концесионния договор и при условие, че се използват съобразно предназначението им.

*(6)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Отделни имоти или части от имоти - публична държавна собственост, могат да се отдават под наем за срок до 10 години без търг на международни организации, когато това е необходимо за изпълнение на задължения, произтичащи от международен договор, от министъра, ръководителя на друго ведомство или областния управител, на когото имотът е предоставен за управление, по ред, определен в правилника за прилагане на закона. Наемната цена се определя в съответствие с правилника за прилагане на закона.

*(7)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Отдадените под наем имоти - държавна собственост, не могат да се ползват извън предназначението им, да се преотдават и да се ползват съвместно по договор с трети лица.

*(8)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) При нарушаване на забраните по ал. 7 договорът за наем се прекратява.

**Чл. 16а.** (Нов - ДВ, бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; отм., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.).

**Чл. 17.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 32 от 2005 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.) *(1)* При нарушаване на забраните по чл. 16, ал. 1 и 7 или когато нуждата от имот - публична държавна собственост, отпадне, правото на управление се отнема с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и

благоустройството след становище от министъра или от ръководителя на ведомството, който управлява имота.

*(2)* Когато нуждата от имот - частна държавна собственост, отпадне или имотът се ползва не по предназначение, правото на управление се отнема със заповед на областния управител след становище от министъра или от ръководителя на ведомството, който управлява имота.

*(3)* В случаите по чл. 15, ал. 3 при нарушаване на забраните по чл. 16, ал. 1 и 7 или когато нуждата от имот - държавна собственост, отпадне или се ползва не по предназначение, правото на управление се отнема със заповед на министъра или на ръководителя на ведомството, предоставил за управление имота. Копие от заповедта се изпраща на областния управител.

**Чл. 18.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 60 от 2015 г.)*(1)* (Предишен текст на чл. 18 - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 60 от 2015 г.) Имоти - държавна собственост, които не са предоставени за управление по установения ред, се управляват от областния управител по местонахождението им. Имотите и сградите по чл. 2, ал. 2, т. 6, които не са предоставени за управление по установения ред на министри или на ръководители на други ведомства за изпълнението на функции, свързани с извършването на граничен контрол, се управляват от Агенция „Митници"

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.) Министрите управляват имотите и вещите, придобити от държавата при ликвидация на търговските дружества, в които те са упражнявали правата на собственост на държавата.

**Чл. 19.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г., доп., бр. 105 от 2006 г.; доп. бр. 92 от 2007 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Имоти или части от тях - частна държавна собственост, се отдават под наем от министъра, ръководителя на друго ведомство или областния управител, на когото имотът е предоставен за управление, чрез търг при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона. Въз основа на резултатите от търга се сключва договор за наем.

*(2)* (Изм., изцяло - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Имотите, предоставени за управление на държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, се отдават под наем от ръководителите им след провеждане на търг по реда на правилника за прилагане на закона, освен ако в закон е предвидено друго.

*(3)* Имоти или части от тях - частна държавна собственост, могат да се отдават под наем на юридически лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност, без търг от министъра, ръководителя на друго ведомство или областния управител, на когото имотът е предоставен за управление, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

*(4)* Срокът за отдаване под наем на имотите - частна държавна собственост, не може да бъде по-дълъг от 10 години.

*(5)* Имоти или части от тях - частна държавна собственост, могат да се отдават под наем без търг за здравни, образователни и хуманитарни дейности за социално задоволяване на съответните нужди на населението от областния управител или ръководителя на ведомството по ред и цени, определени от Министерския съвет.

*(6)* (Нова - ДВ, бр. 105 от 2006 г.) Имоти или части от тях-частна държавна собственост, могат да се продават или отдават под наем без търг за нуждите на дипломатически и консулски представителства на чужди държави и представителства на международни организации в Република България от министъра,

ръководителя на друго ведомство или областния управител, на когото имотът е предоставен за управление.

*(7)* (Нова - ДВ, бр. 92 от 2007 г.; отм., бр. 87 от 2010 г.; Нова - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Забраната по чл. 16, ал. 3 за възлагане на строителство и услуги се прилага и за договора за наем на имот или части от имот - частна държавна собственост.

**Чл. 19а.** (Нов - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Свързани лица не могат да са самостоятелни кандидати или участници в една и съща тръжна процедура при отдаване под наем на имоти или части от имоти - държавна собственост.

**Чл. 20.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 60 от 2019 г., в сила от 30.07.2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 30.07.2019 г.) Безвъзмездното предоставяне на имоти - частна държавна собственост, за нуждите на политическите партии, отговарящи на условията на Закона за политическите партии , се извършва по ред, определен от Министерския съвет.

*(2)* Предоставянето на имоти - частна държавна собственост, за нуждите на организациите на синдикатите се извършва по ред, определен от Министерския съвет.

**Чл. 21.** (Отм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.).

**Чл. 22.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) Настаняването под наем в държавни ведомствени жилища, ателиета и гаражи се извършва от министъра, ръководителя на друго ведомство или областния управител, на когото имотите са предоставени, за управление по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

**Чл. 23.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., отм., бр. 32 от 2005 г.).

**Чл. 24.** (Изм., - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 60 от 2019 г., в сила от 30.07.2019 г.) *(1)* Наемните правоотношения се прекратяват при условията, предвидени в договора, и по реда на Закона за задълженията и договорите.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 60 от 2019 г., в сила от 30.07.2019 г.) Договорите с политическа партия се прекратяват, когато съответната партия престане да отговаря на условията за предоставяне на държавен имот, определени с отделен закон, както и в случаите по чл. 32, ал. 3 от Закона за политическите партии.

*(3)* Договорите за наем на жилища - държавна собственост, се прекратяват освен при условията и по реда на ал. 1 и на следните основания:

*1.* поради прекратяване на трудовото или служебното правоотношение на работник или служител, настанен във ведомствено жилище;

*2.* когато наемателят или член на семейството му придобие в същото населено място жилище или вила, годни за постоянно обитаване;

*3.* когато наемателят престане да отговаря на условията за настаняване под наем в жилище - държавна собственост, съгласно правилника за прилагане на закона.

**Чл. 25.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) Поддържането и ремонтите на имотите - държавна собственост, се извършват от ведомствата, на които са предоставени за управление, а когато не са предоставени за управление по установения ред - от областните управители.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.) Необходимите средства за поддържането и ремонтите на имотите - държавна собственост, се предвиждат всяка година в бюджета на съответните ведомства.

**Чл. 26.** *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Поддържането и текущите ремонти на имотите - държавна собственост, предоставени под наем или за ползване, се извършва от наемателите или ползвателите за тяхна сметка.

*(2)* В договора по ал. 1 може да се уговори основните ремонти да се извършват за сметка на наемателите и ползвателите.

**Чл. 27.** (Отм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.).

**Чл. 28.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г.) Движимите вещи - частна държавна собственост, се предоставят безвъзмездно на юридически лица на бюджетна издръжка със заповед на съответния министър, ръководител на друго ведомство или областен управител.

*(2)* (Доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Движимите вещи над определена от Министерския съвет стойност се предоставят по реда на ал. 1 със съгласието на министъра на финансите или на оправомощен от него заместник-министър.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Вещите - държавна собственост, се предоставят безвъзмездно без съгласието на министъра на финансите между:

*1.* първостепенния разпоредител с бюджетни средства и другите бюджетни разпоредители към него;

*2.* разпоредители с бюджетни средства към един общ първостепенен разпоредител.

**Чл. 29.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) *(1)* Новопридобитите държавни движими вещи се ползват от съответните ведомства.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Държавните движими вещи, които не са предоставени на ведомства, се управляват от областните управители.

**Чл. 30.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Движимите вещи - частна държавна собственост, предоставени на ведомства, могат да се отдават под наем при условия и по ред, определени от ръководителя на ведомството.

**Чл. 31.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Имотите и вещите - държавна собственост, които са културни ценности, се управляват при условия и по ред, определени с отделен закон.

## Глава трета
## ПРИНУДИТЕЛНО ОТЧУЖДАВАНЕ НА ИМОТИ - ЧАСТНА СОБСТВЕНОСТ, ЗА ДЪРЖАВНИ НУЖДИ
### Раздел I
### Общи правила
### (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.)

**Чл. 32.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., предишен текст на чл. 32, бр. 17 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., предишен текст на чл. 32, бр. 17 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) Имоти и части от имоти - собственост на физически или юридически лица, могат да се отчуждават принудително за задоволяване на държавни нужди, които не могат да бъдат задоволени по друг начин, след предварително и равностойно обезщетение.

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) Равностойното парично обезщетение по ал. 1 се определя в съответствие с предназначението на имотите преди влизането в сила на подробния устройствен план съответно преди одобряването на подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект и за който е налице влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение въз основа на пазарните цени на имоти с подобни характеристики, намиращи се в близост до отчуждавания.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) В случай че не могат да се определят пазарните цени на имоти с подобни характеристики поради липса на извършени по-малко от две сделки в съответната служба по вписванията, равностойното парично обезщетение се определя по реда на:

*1.* правилника за прилагане на Закона за държавната собственост - за имоти в урбанизираните територии и устройствени зони;

*2.* наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи - за земеделски земи;

*3.* (изм. - ДВ, бр. бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) Съдията по вписванията е длъжен да издаде удостоверение и да предостави копие от всички вписани сделки с имоти, намиращи се в близост до отчуждавания: покупко-продажба, замяна, учредяване на вещни права или прехвърляне на собственост срещу задължение за строителство, продажба чрез търг от държавни и частни съдебни изпълнители, държавни институции и общини, както и други възмездни сделки, по които поне една от страните е търговец. Удостоверението за наличие или за липса на сделки по изречение първо се издава в едномесечен срок от искането. За издаденото удостоверение не се заплаща държавна такса.

**Чл. 33.** (Доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 1 от 2001 г.,в сила от 31.03.2001 г.; изм. и доп., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.)*(1)* (Доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., отм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.).

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2001 г., в сила от 31.03.2001 г.; бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.) Наличието на държавна нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин, се установява с влязъл в сила подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на обекти за задоволяване на държавни нужди, или с одобрен подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект, за който е налице влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение, или по друг начин, предвиден в закон.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.) Отчуждаването на имотите - частна собственост, може да се извърши изцяло - преди започването на строежите, или на етапи - преди започването на строежите от съответния етап.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Отчуждените за задоволяване на държавни нужди имоти стават публична държавна собственост.

**Чл. 34.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 124 от 1998 г., бр. 26 от 2000 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.) *(1)* Заинтересованото ведомство прави мотивирано искане за отчуждаване до министъра на финансите и до министъра на регионалното развитие и благоустройството. Когато се предвижда изграждането на обекта да се извърши на етапи, искането може да бъде за отчуждаване на имотите, необходими за съответния етап.

*(2)* Към искането за отчуждаване по ал. 1 се прилагат:

*1.* копие на влязъл в сила подробен устройствен план;

*2.* характеристика, вид, местонахождение, размер на имотите, данни за собствениците и документи за собственост;

*3.* (изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.) оценка на имотите, извършена от оценител на имоти, направена не по-рано от три месеца от датата на подаване на искането за отчуждаване;

*4.* финансова обосновка на предложението за отчуждаване.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.) Собствениците и ползвателите на имотите по ал. 1 са длъжни да предоставят документи за собственост и да осигуряват свободен достъп до тях за извършване на измервания и други технически дейности, когато това е необходимо за изготвяне на искането. При отказ достъпът се осигурява със съдействието на органите на полицията. Общинските и държавните органи са длъжни да предоставят безвъзмездно всички документи, които се отнасят до имота - предмет на искането по ал. 1.

*(4)* Министърът на финансите и министърът на регионалното развитие и благоустройството, след като разгледат и преценят искането за отчуждаване, могат да го одобрят или отхвърлят в 14-дневен срок. Министърът на финансите се произнася

относно финансовата обезпеченост на отчуждаването, а министърът на регионалното развитие и благоустройството - относно наличието на основание за отчуждаване.

**Чл. 34а.** (Нов - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Отчуждаването на имоти и части от имоти - частна собственост, предназначени за изграждането на национални обекти, се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите.

*(2)* Извън случаите по ал. 1 отчуждаването се извършва със заповед на областния управител по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите.

*(3)* (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) В случаите по ал. 1 и 2 министърът на регионалното развитие и благоустройството, съответно областният управител, публикува за сметка на инвеститора на обекта обявление в два централни и един местен ежедневник, с което оповестява за започналата процедура по отчуждаване и изпраща копие от него до кметовете на общини, райони, кметства и до кметските наместници, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. Кметовете и кметските наместници поставят обявлението на определените места в сградата на общината, на района, на кметството или в населеното място, на чиято територия се намират имотите - частна собственост, предмет на отчуждаването. Обявлението се публикува и на интернет страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, на съответната областна администрация и на съответната община.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Към предложението за отчуждаване по ал. 1 се прилагат:

*1.* копие на влязъл в сила или одобрен подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект и за който е налице влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение;

*2.* характеристика, вид, местонахождение, размер на имотите, данни за собствениците и документи за собственост;

*3.* оценка на имотите, извършена от оценител на имоти, направена не по-рано от три месеца от датата на подаване на искането за отчуждаване;

*4.* финансова обосновка на предложението за отчуждаване.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Когато при отчуждаването на имоти по ал. 1 се засягат имоти - общинска собственост, те се прехвърлят безвъзмездно в собственост на държавата по реда на Закона за общинската собственост.

*(6)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Разпоредбата на чл. 34, ал. 3 се прилага и при отчуждаване на недвижими имоти за изграждане на национален обект.

**Чл. 34б.** (Нов - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм. и доп., бр. 109 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2014 г.; изм., бр. 44 от 2019 г.; изм., бр. 94 от 2019 г.) *(1)* В решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 се посочват държавната нужда, за която се отчуждават имотите, видът, местонахождението, размерът, цената (размерът на обезщетението) и собствениците на всеки от имотите.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 94 от 2019 г.) Решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 се съобщава на заинтересованите лица по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс от инвеститора на обекта, който предоставя данните за датата на съобщаването на Министерския съвет. Инвеститорът на обекта изпраща копие от решението и до кметовете на общини, райони, кметства и до кметските наместници, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. Кметовете и кметските наместници поставят обявлението на определените места в сградата на общината, на района, на кметството или в населеното място, на чиято територия се намират имотите - частна собственост, предмет на отчуждаването. Решението на Министерския съвет се

обявява и на интернет страниците на Министерския съвет, на съответната областна администрация и на съответната община.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.; изм., бр. 94 от 2019 г.) Когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на настоящия и постоянния му адрес, решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 му се съобщава от инвеститора на обекта по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс и чрез обнародване на обявление в „Държавен вестник".

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 105 от 2014 г.; отм., бр. 44 от 2019 г.).

**Чл. 34в.** (Нов - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 109 от 2013 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2014 г.; изм., бр. 44 от 2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.) В заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 се посочват държавната нужда, за която се отчуждава имотът, видът, местонахождението, размерът, цената (размерът на обезщетението) и собствениците на имота, търговската банка, в която ще бъде внесено обезщетението, и датата, след която ще започне изплащането му на правоимащите. Заповедта се издава в 14-дневен срок от получаването на предложението на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на финансите.

*(2)* (Изм., изцяло - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) Заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 се съобщава на заинтересованите лица по реда на чл. 61, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс. Областният управител изпраща копие от заповедта и до кметовете на общини, райони, кметства и до кметските наместници, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. Кметовете и кметските наместници поставят заповедта на определените места в сградата на общината, на района, на кметството или в населеното място, на чиято територия се намират имотите - частна собственост, предмет на отчуждаването. Заповедта на областния управител се обявява и на интернет страниците на областната администрация и на съответната община.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) Когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на настоящия и постоянния му адрес, заповедта по чл. 34а, ал. 2 му се съобщава от областния управител по реда на чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс и чрез обнародване на обявление в „Държавен вестник".

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 105 от 2014 г.; отм., бр. 44 от 2019 г.).

**Чл. 35.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) *(1)* Законните строежи и другите подобрения, извършени от собственика на имота след влизането в сила на подробния устройствен план при условията и по реда на чл. 49 от Закона за устройство на територията, се заплащат по по-малката стойност между стойността на направените разходи и увеличената стойност на имота.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.) Законните строежи и другите подобрения, извършени от собственика след съобщаването на решението по чл. 34а, ал. 1, когато основание за принудително отчуждаване е одобрен подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект и за който е налице влязло в сила разпореждане за допускане на предварително изпълнение, се заплащат по по-малката стойност между стойността на направените разходи и увеличената стойност на имота.

**Чл. 36.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., отм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.).

**Чл. 37.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., отм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.).

**Чл. 38.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.; изм., бр. 59 от 2007 г., в сила от

01.03.2008 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к. д. № 5/2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) *(1)* (Обявена за противоконституционна - ДВ, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 подлежи на обжалване пред административния съд по местонахождението на имота в 14-дневен срок от съобщаването му.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 1.03.2007 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; обявена за противоконституционна, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) Заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 подлежи на обжалване пред административния съд по местонахождението на имота в 14-дневен срок от съобщаването й.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; обявена за противоконституционна, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.) Когато решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 или заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 са обжалвани само относно размера на паричното обезщетение, жалбата не спира изпълнението им. В този случай не се допуска спиране на изпълнението на акта за отчуждаване.

*(4)* (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) В 7-дневен срок от получаването на жалбата Министерският съвет, съответно областният управител, изпраща жалбата до съда заедно със становище по нея и всички необходими доказателства.

*(5)* (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Съдът призовава задължително инвеститора на обекта, за изграждането на който се отчуждава имотът.

*(6)* (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; предишна ал. 5, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) В тридневен срок от получаването на жалбата съдът се произнася в закрито заседание по допускане на посочените и представените от страните доказателства и насрочва делото в 7-дневен срок. При призоваването не се прилагат правилата на чл. 56, ал. 3 и срокът по чл. 199 от Гражданския процесуален кодекс.

*(7)* (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Сроковете по ал. 6 се прилагат и при отлагане на делото.

*(8)* (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Съдът обявява решението в 7-дневен срок след заседанието, в което е приключило разглеждането на делото. Решението на съда е окончателно.

*(9)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Съдът назначава за вещи лица оценители, които отговарят на изискванията на този закон.

**Чл. 39.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм., бр. 30 от 2006 г., в сила от 01.03.2007 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; изм, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) *(1)* (Изм., изцяло - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изречение второ обявено за противоконституционно, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) Решението на Министерския съвет и заповедта на областния управител влизат в сила и имотът се смята за отчужден:

*1.* когато не са обжалвани и паричното обезщетение, определено в решението на Министерския съвет или в заповедта на областния управител, е преведено по сметка на правоимащите лица, а при липса на посочена сметка - по реда на ал. 5;

*2.* в случаите на обжалване, когато:

*а)* е преведено обезщетението по сметка на правоимащите лица въз основа на решението на съда по чл. 38, ал. 8;

*б)* жалбата срещу решението на Министерския съвет, съответно заповедта на областния управител, бъдат отхвърлени и паричното обезщетение, определено в акта за отчуждаване, е преведено по сметка на правоимащите лица.

*(2)* Когато отчужденият имот е единствено жилище на собственика, имотът се завзема в срок до три месеца след изплащане на обезщетението.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 1.03.2007 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) Ако в 18-месечен срок от влизането в сила на решението по чл. 34а, ал. 1 и в 6-месечен срок от влизането в сила на заповедта по чл. 34а, ал. 2 собственикът не бъде обезщетен, по негово искане Върховният административен съд, съответно административният съд по местонахождението на имота, отменя акта за отчуждаването.

*(4)* Обезщетението, определено в решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 , в заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 или в съдебното решение, се внася от инвеститора на обекта в търговска банка по сметка на правоимащите.

*(5)* (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Обезщетението, определено в решението на МС по чл. 34а, ал. 1 или в заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 , се внася от инвеститора на обекта в търговска банка по сметка на областния управител, когато съществува спор между няколко лица за правото върху дължимата сума или за права върху отчуждения имот, като в този случай банката изплаща сумата на лицето, което установи правата си по съдебен ред. Имотът се смята за отчужден от датата, на която инвеститорът преведе по сметка на областния управител обезщетението, определено в решението по чл. 34а, ал. 1 или в заповедта по чл. 34а, ал. 2.

*(6)* (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) Инвеститорът на обекта публикува съобщение в два централни и един местен ежедневник, с което уведомява собствениците на имотите в коя търговска банка е внесено обезщетението, определено във влязлото в сила решение по чл. 34а, ал. 1, във влязлата в сила заповед по чл. 34а, ал. 2 или в съдебното решение, и за началната дата, от която започва изплащането му.

*(7)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; отм., бр. 109 от 2013 г.)

**Чл. 39а.** (Нов - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; доп., бр. 33 от 2009 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2009 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) Когато собственикът на имота не може да бъде установен или адресът му е неизвестен, както и когато собственикът на имота не е потърсил в едномесечен срок от публикуване на съобщението по чл. 39, ал. 6 определеното му обезщетение или не е представил в същия срок документи, доказващи правото му на собственост, имотът се смята за отчужден от датата, на която инвеститорът преведе по сметка на областния управител обезщетението, определено в решението по чл. 34а, ал. 1 или в заповедта по чл. 34а, ал. 2.

*(2)* (Изм., изцяло - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) В случаите по ал. 1 бившият собственик на отчуждения имот или неговите правоприемници доказват правото си да получат определеното обезщетение пред областния управител, който нарежда на банката да изплати дължимото обезщетение заедно със съответната лихва, която обслужващата банка начислява върху депозираната сума за периода на депозита. При заявено желание от страна на правоимащите дължими суми за обезщетението до 1000 лв. могат да се изплащат и в брой.

**Чл. 39б.** (Нов - ДВ, бр. 105 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 44 от 2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) В 7-дневен срок от постъпване на искане от органа, издал акта за отчуждаване, и/или от инвеститора съдът в закрито заседание допуска предварително изпълнение на акта за отчуждаване, когато това се налага, за да се защитят особено важни държавни или обществени интереси, при наличието на следните условия:

*1.* с влязъл в сила подробен устройствен план имотът е отреден за изграждане на национален обект или обект с национално значение по смисъла на Закона за устройство на територията;

*2.* имотът не е единствено жилище на собственика;

*3.* определеното с акта обезщетение е внесено по сметка на правоимащите лица, а в случаите по чл. 39а, ал. 1, както и в случаите, в които не е предоставена сметка от правоимащите лица - по сметка на областния управител.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) С определението по ал. 1 съдът определя и парична гаранция в размер на една трета от внесеното обезщетение. Гаранцията се дължи от инвеститора.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Определението по ал. 1 е окончателно.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Инвеститорът може да бъде въведен във владение и да получи разрешение за строеж, след като гаранцията бъде внесена по сметка на областния управител. Въводът на инвеститора се извършва по следния ред:

*1.* въводът на инвеститора във владение на имота се извършва по негово искане от областния управител или от оправомощено от него длъжностно лице;

*2.* преди въвода се съставя протокол, в който се описва фактическото състояние на имота от комисия, която включва оправомощен представител на областния управител и на инвеститора, а когато се отнася за земеделска земя или горска територия - и представител на Министерството на земеделието, храните и горите; в състава на комисията се включва и оценител, вписан в регистъра към Камарата на независимите оценители, в зависимост от предназначението на имота; разходите за извършване на описа на имота са за сметка на инвеститора;

*3.* областният управител издава заповед, с която определя състава на комисията и посочва вида, местонахождението и номера на имота, собственика на имота и датата и часа на извършване на описа на имота, която се съобщава на собственика на имота по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс не по-късно от 7 дни преди датата, на която ще се извърши описът;

*4.* протоколът се подписва от членовете на комисията и от собственика на имота; при отказ на собственика да подпише протокола това обстоятелство се удостоверява с подписите на двама свидетели, като в протокола се вписват трите им имена, точен адрес и единен граждански номер и той се смята за връчен от датата на съставянето му;

*5.* когато собственикът на имота е надлежно уведомен за извършване на описа и не се яви, действията могат да се извършват и протоколът да се състави в негово отсъствие; копие от протокола се връчва на собственика по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като фактическите констатации, отразени в него, се приемат за верни до доказване на противното;

*6.* заповедта на областния управител по т. 3 и протоколът по т. 2, 4 и 5 не подлежат на обжалване.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Определената от съда гаранция служи за изплащане на увеличения от съда размер на обезщетението по акта за отчуждаване, както и на обезщетенията по ал. 7 и 12.

*(6)* (Нова - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) При влязло в сила допуснато предварително изпълнение на инвеститора на обекта се издава разрешение за строеж. Разрешението за строеж се издава на инвеститора на обекта - възложител по смисъла на Закона за устройство на територията.

*(7)* (Нова - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Инвеститорът на обекта дължи на собствениците на имотите по ал. 1 обезщетение за пропуснати ползи от датата на влизане във владение на имота до влизане в сила на решението за отчуждаване на съответния имот.

*(8)* (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Когато имотът е земеделска земя, обезщетението по ал. 7 включва доходите, които би получил собственикът на имота от реализация на продукцията, ако имотът се обработва, или арендното плащане, което е трябвало да получи за отдадената под аренда земя.

*(9)* (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Когато имотът е горска територия, обезщетението по ал. 7 включва доходите, които би получил собственикът на имота от продажбата на дървесината при наличието на издадено от компетентните по Закона за горите органи позволително за сеч и извоз и от продажба на вещите от страничните ползвания, представляващи стопанска дейност, когато има издадено писмено позволително.

*(10)* (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Когато имотът е търговски, производствен или селскостопански обект, обезщетението по ал. 7 включва печалбата, която би реализирал собственикът на имота, определена на базата на реализираната печалба от обекта от предходната година или от предходните тримесечие или месец, ако обектът е нов.

*(11)* (Предишна ал. 8, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Когато се засягат сгради, които са с предназначение, различно от посоченото в ал. 10, обезщетението включва печалбата или доходите, които би реализирал собственикът на имота от отдаването му под наем.

*(12)* (Предишна ал. 9 - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Инвеститорът на обекта дължи обезщетение и за вредите върху имота или възстановяване на имота във вида към момента на завземането му, в случай че отчуждаването не се осъществи или бъде отменено.

*(13)* (Предишна ал. 10, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Обезщетенията по ал. 7 и 12 се дължат след влизане в сила на акта за отчуждаване. Обезщетенията се определят чрез изготвяне на оценка от лицензирания оценител, участвал в комисията по ал. 4, т. 2, като при обективна невъзможност областният управител го заменя с друг оценител, отговарящ на условията на ал. 4, т. 2. Разходите за изготвяне на оценката са за сметка на инвеститора.

*(14)* (Предишна ал. 11, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Областният управител издава заповед, която съдържа определеното от инвеститора обезщетение по ал. 13. Обезщетението се заплаща от инвеститора в едномесечен срок от влизането в сила на заповедта.

*(15)* (Предишна ал. 12, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Заповедта по ал. 14 се съобщава на собственика на имота по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс. Собственикът на имота може да оспори размера на обезщетението в 14-дневен срок от съобщаването на заповедта по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

*(16)* (Предишна ал. 13, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Съдът разглежда жалбата по ал. 15 и се произнася с решение, като производството приключва в срок до един месец от подаването ѝ. Съдът обявява решението в 7-дневен срок след заседанието, в което е приключило разглеждането на делото. Решението на съда е окончателно. Когато съдът постанови по-висок размер на обезщетението, инвеститорът изплаща на собственика разликата заедно със законните лихви върху нея в едномесечен срок от постановяване на решението на съда.

*(17)* (Предишна ал. 14, изм. - ДВ, бр. 44 от 2019 г.) Разликата по ал. 16 заедно със законните лихви върху нея се изплаща от областния управител от внесената като гаранция сума по ал. 2, а в случай че тя не е достатъчна за изплащане на по-високия размер на обезщетението, остатъкът се изплаща от инвеститора.

**Чл. 40.** (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2003 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) Ако в 3-годишен срок , а за изграждане на национален обект - в 5-годишен срок от отчуждаването на имота мероприятието по подробния устройствен план не е започнало или имотът не се използва по предназначението, за което е отчужден, по искане на бившия собственик на имота областният управител отменя отчуждаването след възстановяване на полученото обезщетение. Когато имотът е отчужден с решение на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 , областният управител изпраща искането на министъра на

регионалното развитие и благоустройството, който предлага на Министерския съвет да отмени изцяло или частично решението по чл. 34а, ал. 1 .

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Ако одобреният подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект, бъде отменен от съда, а новият влязъл в сила подробен устройствен план не засяга отчуждени вече имоти, бившият собственик на имота може да направи искане до областния управител за отмяна на отчуждаването. Областният управител изпраща искането на министъра на регионалното развитие и благоустройството, който предлага на Министерския съвет да отмени изцяло или частично решението по чл. 34а, ал. 1. Министерският съвет приема решението по чл. 34а, ал. 1 след възстановяване на полученото обезщетение.

*(3)* (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) В случаите по ал. 1 и 2 държавата дължи на собственика обезщетение за нанесените вреди.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.; предишна ал. 3, бр. 87 от 2010 г.) Държавата има право да получи по-малката стойност между направените разходи и увеличената стойност на имота за извършените междувременно от нея подобрения в имота.

**Чл. 41.** (Изм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г.; изм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.) Когато отчуждените имоти са обременени с вещни тежести се спазват следните правила:

*1.* дължимото парично обезщетение в частта му до размера на обезпеченото с ипотека вземане се плаща на ипотекарния кредитор, доколкото вземането му не се предшества от друго такова с предимство за удовлетворение;

*2.* (изм. - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.) при наложена върху имота друга вещна тежест дължимото парично обезщетение се внася в търговска банка и служи за обезпечаване на съответното вземане.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г., в сила от 06.01.1997 г., отм., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.).

*(3)* Държавата придобива недвижимите имоти, отчуждени по този закон, без тежести.

## Раздел II
## Обезщетение за ползване на имот - частна собственост (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; обявен за противоконституционен, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.)

**Чл. 41а.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; обявен за противоконституционен, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.) *(1)* Когато решението за отчуждаване не е влязло в сила, но подробният устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект, е влязъл в сила, има издадено разрешение за строеж и е изплатено определеното в акта за отчуждаване обезщетение, инвеститорът на обекта може да влезе във владение на имота или на части от имота, намиращи се извън урбанизирана територия, с изключение на случаите, в които се отчуждава имот, който е единствено жилище, и да започне строителство след заплащане на парично обезщетение при условията и по реда на този закон.

*(2)* Инвеститорът на обекта дължи обезщетение на собствениците на имотите по ал. 1 от датата на влизане във владение на имота до влизането в сила на решението за отчуждаване.

*(3)* Когато имотът е земеделска земя, обезщетението по ал. 2 включва доходите, които би получил собственикът на имота от реализация на продукцията, ако имотът се обработва, или арендното плащане, което е трябвало да получи за отдадената под аренда земя.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Когато имотът е горска територия, обезщетението по ал. 2 включва доходите, които би получил собственикът на имота от продажбата на дървесината при наличието на издадено от компетентните по Закона за горите органи позволително за сеч и извоз и от продажба на вещите от страничните ползвания, представляващи стопанска дейност, когато има издадено писмено позволително.

*(5)* Когато имотът е търговски, производствен или селскостопански обект, обезщетението по ал. 2 включва печалбата, която би реализирал собственикът на имота, определена на база реализираната печалба от обекта от предходната година или от предходните тримесечие или месец, ако обектът е нов.

*(6)* Когато се засягат сгради, които са с предназначение, различно от посоченото в ал. 5, обезщетението включва печалбата, която би реализирал собственикът на имота от отдаването му под наем.

**Чл. 41б.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; обявен за противоконституционен, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.) *(1)* Въводът на инвеститора във владение на имота се извършва по негово искане от областния управител или от оправомощено от него длъжностно лице.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Преди въвода се съставя протокол, в който се описва фактическото състояние на имота от комисия, която включва представител на областния управител и на инвеститора, а когато се отнася за земеделска земя или горска територия - и на Министерството на земеделието и храните или неговите структури. В състава на комисията се включва и оценител, вписан в регистъра към Камарата на независимите оценители, в зависимост от предназначението на имота.

*(3)* Областният управител издава заповед, с която определя състава на комисията и посочва вида, местонахождението и номера на имота, собственика на имота и датата и часа на извършване на описа на имота.

*(4)* Заповедта се връчва на собственика на имота по реда на Административнопроцесуалния кодекс не по-късно от 7 дни преди датата, на която ще се извърши описът.

*(5)* Протоколът се подписва от членовете на комисията и от собственика на имота. При отказ на собственика да подпише протокола това обстоятелство се удостоверява с подписите на двама свидетели, като в протокола се вписват трите им имена, точен адрес и единен граждански номер. В случаите по изречение второ протоколът се смята за връчен от датата на съставянето му.

*(6)* Когато собственикът на имота е надлежно уведомен за извършване на описа и не се яви, действията се извършват и протоколът се съставя в негово отсъствие. Копие от протокола се връчва на собственика по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

*(7)* Фактическите констатации, отразени в протокола, се приемат за верни до доказване на противното.

**Чл. 41в.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; обявен за противоконституционен, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.) *(1)* Собственикът на имота е длъжен в 14-дневен срок от връчването на протокола по чл. 41б, ал. 5 и 6 да представи пред областния управител всички писмени доказателства, с които разполага и които са относими към размера на определяне на дължимото обезщетение по чл. 41а, ал. 2.

*(2)* При отсъствие на собственика от страната или при невъзможност да бъде открит доказателствата относно обстоятелствата, относими към размера на определяне на дължимото обезщетение по чл. 41а, ал. 2, се събират по реда на Гражданския

процесуален кодекс, глава четиринадесета, раздел VII „Обезпечение на доказателства".

*(3)* Дължимото обезщетение се определя въз основа на констатациите, направени в протокола, и останалите писмени доказателства от оценителя, участвал в комисията, като при обективна невъзможност се заменя от областния управител с друг оценител, отговарящ на условията на чл. 41б, ал. 2.

*(4)* В случаите по чл. 41а, ал. 3 и 4 размерът на обезщетението се определя за една година и се дължи ежегодно до влизане в сила на решението за отчуждаване.

*(5)* В случаите по чл. 41а, ал. 5 и 6 размерът на обезщетението се определя за един месец и се дължи ежемесечно до влизане в сила на решението за отчуждаване.

*(6)* Размерът на обезщетението по ал. 4 и 5 се определя в едномесечен срок от изтичане на срока по ал. 1.

*(7)* Обезщетението по ал. 4 се заплаща ежегодно до десети февруари, а по ал. 5 - ежемесечно до десето число.

**Чл. 41г.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; обявен за противоконституционен, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.) *(1)* Областният управител издава заповед, с която определя размера на дължимото обезщетение съгласно чл. 41в, ал. 3 и посочва вида, местонахождението и собственика на имота.

*(2)* Заповедта се връчва на собственика на имота и на инвеститора на обекта по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

*(3)* Определеното в заповедта обезщетение за първата година, съответно за първия месец, се заплаща от инвеститора на обекта в 14-дневен срок от връчването на заповедта.

*(4)* След заплащане на обезщетението по ал. 3 инвеститорът на обекта се въвежда във владение от областния управител по местонахождение на имота. Областният управител насрочва ден и час за въвода и уведомява собственика и инвеститора на обекта. Протоколът за въвода се изготвя на място от областния управител. Ако собственикът не напусне доброволно имота, той се отстранява принудително.

*(5)* Инвеститорът се въвежда във владение на имота и когато недвижимият имот е във владение на трето лице.

*(6)* Собственикът на имота може да оспори размера на обезщетението пред съответния административен съд в 14-дневен срок от връчване на заповедта. Оспорването не спира изпълнението на заповедта.

*(7)* В 7-дневен срок от получаването на жалбата областният управител изпраща жалбата в съда заедно със становище по нея и всички необходими доказателства.

*(8)* Съдът призовава задължително инвеститора на обекта.

*(9)* В 5-дневен срок от получаването на жалбата съдът се произнася в закрито заседание по допускане на посочените и представените от страните доказателства и насрочва делото след 15 дни. При призоваването не се прилагат правилото на чл. 56, ал. 3 и срокът по чл. 199 от Гражданския процесуален кодекс.

*(10)* Сроковете по ал. 9 се прилагат и при отлагане на делото.

*(11)* Съдът обявява решението в 7-дневен срок след заседанието, в което е приключило разглеждането на делото. Решението на съда е окончателно.

*(12)* Съдът назначава за вещи лица оценители, които отговарят на изискванията на този закон.

*(13)* Когато съдът е постановил по-висок размер на обезщетението, инвеститорът изплаща на собственика разликата заедно със законните лихви върху нея в едномесечен срок.

**Чл. 41д.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; обявен за противоконституционен, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.) Разходите по описа на имота и изготвянето на оценката са за сметка на инвеститора на обекта.

**Чл. 42.** (Обявен за противоконституционен - ДВ, бр. 65 от 2013 г. с Решение № 6 от 15.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 5/2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) По отчуждителните производства, обезщетенията и сделките за придобиване на собственост и на вещни права по тази глава не се събират данъци и такси.

## Раздел III
## (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.)
## Обезщетение при отчуждаване на земеделски земи и горски територии
## (Загл. изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.)

**Чл. 42а.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; доп., бр. 44 от 2019 г.; изм., бр. 98 от 2019 г. с Решение № 9 от 05.12.2019 г.на КС на РБ по к. д. № 8/2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Когато за задоволяване на държавни нужди, които не могат да бъдат задоволени по друг начин за изграждане на национален обект, следва да бъдат отчуждени принудително имоти - частна собственост, представляващи земеделски земи или горски територии, като равностойно обезщетение може да се предостави имот - частна държавна собственост, от държавния поземлен фонд и от горските територии - държавна собственост.

*(2)* Не се допуска имотно обезщетяване, когато отчуждаваният имот е с размери, по-малки от 3 дка за ниви, 2 дка за ливади, 1 дка за трайни насаждения и 1 дка за гора.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 44 от 2019 г.; обявена за противоконституционна - бр. 98 от 2019 г. с Решение № 9 от 05.12.2019 г.на КС на РБ по к. д. № 8/2019 г.) Алинея 2 не се прилага при отчуждаване на имоти - собственост на едно физическо или юридическо лице, както и на имоти на едни и същи съсобственици, с обща площ над 50 дка.

**Чл. 42б.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г. ; изм., бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) След изготвяне на проекта на подробен устройствен план за изграждане на национален обект инвеститорът на обекта предоставя на министъра на земеделието, храните и горите информация за площта и характеристиките на засегнатите от плана имоти и доказателства, че компетентния орган по чл. 124а, ал. 4 от Закона за устройството на територията е разрешил изработването на подробен устройствен план за изграждане на национален обект.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) В едномесечен срок от получаване на информацията по ал. 1 министърът на земеделието, храните и горите уведомява инвеститора на обекта за площта и характеристиките на земеделските земи от държавен поземлен фонд и горските територии - държавна собственост, които могат да бъдат предоставени като обезщетение.

*(3)* След получаване на информацията по ал. 1 не могат да се извършват разпоредителни сделки и да се сключват договори за аренда или наем за срок, по-дълъг от една година, за имотите, които могат да се предоставят като обезщетение.

**Чл. 42в.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) При наличие на свободни земеделски земи и горски територии по чл. 42б, ал. 2 и след одобряване на подробния устройствен план инвеститорът на обекта прави искане до министъра на земеделието, храните и горите за предоставяне на земеделски земи като обезщетение от държавния поземлен фонд и от горски територии - държавна собственост.

*(2)* Към искането се прилага:

*1.* одобреният подробен устройствен план;

*2.* (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) оценка за стойността на имотите, засегнати от плана, определена по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи - за земеделски земи, и наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии;

*3.* данни за начина на трайно ползване, категорията и площта на имотите, предмет на отчуждаване, произход и функции на горите.

*(3)* В едномесечен срок от получаване на искането по ал. 1 министърът на земеделието, храните и горите предоставя на инвеститора скици или проект на скица на имотите, които могат да се предоставят за обезщетение, съдържащи данни за начина на трайно ползване, категорията и площта на имотите.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) След получаване на информацията по ал. 3 инвеститорът изготвя план за обезщетение с конкретните имоти, които се предоставят на отделните собственици, и оценка на имотите, които се предоставят като обезщетение, изготвена по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи - за земеделски земи, или наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии;

**Чл. 42г.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството, министърът на финансите и министърът на земеделието, храните и горите правят предложение до Министерския съвет за отчуждаване на имоти - частна собственост, представляващи земеделски земи или горски територии.

*(2)* Към предложението за отчуждаване по ал. 1 се прилагат:

*1.* копие на влязъл в сила подробен устройствен план, предвиждащ изграждане на обект с национално значение;

*2.* характеристика, вид, местонахождение, размер на имотите, данни за собствениците и документи за собственост на отчуждаваните имоти;

*3.* характеристика, вид, местонахождение и размер на всеки от имотите, които се предоставят като обезщетение, и собствениците, на които се предоставят;

*4.* (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) оценки на отчуждаваните и предоставяните като обезщетение имоти, определени по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, съответно по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите;

*5.* финансова обосновка на предложението за отчуждаване.

**Чл. 42д.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) В решението на Министерския съвет за отчуждаването се посочва националният обект, за изграждането на който се отчуждават имотите, видът, местонахождението, размерът и характеристиките на отчуждаваните имоти, собствениците на всеки от имотите, видът, местонахождението, размерът и характеристиките на имотите, които се предоставят като обезщетение, стойността на отчуждавания и предоставения като обезщетение имот, определени по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи - за земеделски земи, и наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии.

**Чл. 42е.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) При обжалване на решението за отчуждаване на Министерския съвет относно равностойността на обезщетението съдът присъжда разликата в пари, когато стойността на предоставения като обезщетение имот е по-ниска от стойността на отчуждения имот, определени по реда на наредбите по чл. 42г, ал. 2, т. 4.

**Чл. 42ж.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 109 от 2013 г.) *(1)* Имотът се смята за отчужден след влизане в сила на акта за отчуждаване.

*(2)* (Отм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.).

**Чл. 42з.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Когато като обезщетение се предоставя равностоен имот, решението на Министерския съвет подлежи на вписване в имотния регистър след влизането му в сила. Решението, придружено със скица, удостоверява правото на собственост и има силата на констативен нотариален акт за собственост върху имота.

**Чл. 42и.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Разходите по изготвянето на оценките по този раздел са за сметка на инвеститора на обекта.

## Глава четвърта
## ПРИДОБИВАНЕ И РАЗПОРЕЖДАНЕ С ИМОТИ И ВЕЩИ - ЧАСТНА ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ
## (Загл. изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.)

**Чл. 43.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм., бр. 90 от 2018 г.) *(1)* Държавата може да придобива имоти чрез покупка, замяна, дарение, делба, възмездно или безвъзмездно учредяване на вещни права, завещание или чрез други начини, определени в закона.

*(2)* (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм., бр. 90 от 2018 г.) Държавата се разпорежда с имоти - частна държавна собственост, на база оценки на имотите, извършени от независим оценител, не по-ниски от данъчните им оценки, чрез продажба, замяна, делба, възмездно или безвъзмездно учредяване на ограничени вещни права, както и чрез апортиране на имоти и вещи в капитала на търговски дружества.

*(3)* (Отм. - ДВ, бр. 90 от 2018 г.).

*(4)* (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон могат да се разпореждат с придобитите и предоставените им имоти - частна държавна собственост, с разрешение на министъра, упражняващ правата на собственост на държавата, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона. Когато данъчната оценка на имота или правото на строеж е над 500 000 лв., разпореждането се извършва от министъра, който упражнява правата на държавата в предприятието, след решение на Министерския съвет.

**Чл. 43а.** (Нов - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) С решение на Министерския съвет се възлага на министър, ръководител на друго ведомство или областен управител да сключи договор за покупка на имот или на част от имот за прекратяването на съсобствеността между държавата и физически и/или юридически лица или за учредяване на ограничено вещно право в полза на държавата.

**Чл. 43б.** (Нов - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Областният управител приема дарението на имот, ограничено вещно право или движима вещ в полза на държавата и сключва договор. Когато дарението се прави в полза на министерство, друго ведомство или юридическо лице на бюджетна издръжка, договорът се сключва от министъра, ръководителя на другото ведомство или ръководителя на юридическото лице на бюджетна издръжка.

**Чл. 43в.** (Нов - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Предишен текст на чл. 43 в - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Завещание или завет, направен в полза на държавата, се приема от областния управител. В случаите, когато завещанието или заветът е направен в полза на министерство, друго ведомство или юридическо лице на бюджетна издръжка, завещанието или заветът се приема от министъра, ръководителя на другото ведомство или юридическото лице на бюджетна издръжка.

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Когато предмет на завещанието или завета по ал. 1 са имоти и/или движими вещи, които се намират извън страната, приемането на завещанието или завета се извършва с решение на Министерския съвет.

**Чл. 44.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 64 от 2018 г., в сила от 05.08.2019 г.; изм., бр. 79 от 2019 г.) *(1)* (Изм. изцяло - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 64 от 2018 г., в сила от 05.08.2019 г.; изм., бр. 79 от 2019 г.) Продажбата на имоти - частна държавна собственост, с данъчна оценка над 10 000 лв. се извършва от Агенцията за публичните предприятия и контрол по реда на Закона за приватизация и следприватизационен контрол. При продажбата се използва електронната платформа по чл. 3а, ал. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол.

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 64 от 2018 г., в сила от 05.08.2019 г.) Продажбата на имоти - частна държавна собственост, с данъчна оценка до 10 000 лв. се извършва от областния управител по местонахождението на имота при условията и по реда, определени в закона и правилника за прилагане на закона. При продажбата областният управител използва електронната платформа по чл. 3а, ал. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол.

*(3)* (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г. ) Извън случаите по ал. 1 и 2 и по чл. 43, ал. 2 и 4 продажбата на земя или съответни идеални части от земя - частна държавна собственост, на лица, притежаващи собственост върху законно построена сграда, изградена върху нея, се извършва от областния управител по местонахождението на имота без търг по ред, определен с правилника за прилагане на закона. Продажната цена се определя по реда на правилника за прилагане на закона.

**Чл. 44а.** (Нов - ДВ, бр. 33 от 2009 г.; отм., бр. 87 от 2010 г.)

**Чл. 45.** (Доп. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., изм., бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.; изм. изцяло, бр. 10 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 41 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* Не може да се извършва замяна на имот-частна държавна собственост, или на право на строеж върху имот-частна държавна собственост, на територията на страната с имот или с право на строеж-собственост на физически лица или на юридически лица, освен в случаите, посочени в закона.

*(2)* Замяна на имот-частна държавна собственост, или на право на строеж върху имот-частна държавна собственост, с имот или с право на строеж-собственост на физически лица или на юридически лица, може да се извършва, когато тя е:

*1.* (изм. - ДВ, бр. 41 от 2009 г.) способ за прекратяване на съсобствеността на държавата и на физически или юридически лица;

*2.* (изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) способ за изпълнение на задължения, произтичащи от международен договор;

*3.* (нова - ДВ, бр. 41 от 2009 г.) между държавата и общината;

*4.* (нова - ДВ, бр. 41 от 2009 г.) предвидена в други случаи, определени в закон.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) В случаите по ал. 2 замяната се извършва от областния управител по местонахождението на имота-частна държавна собственост. Замяната се извършва на базата на оценки на заменяемите имоти, извършени от независим оценител, на цени, не по-ниски от данъчните им оценки.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Когато данъчната стойност на имота-частна държавна собственост, или на правото на строеж върху имот-частна държавна собственост, е над 500 хил. лв., замяната се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Въз основа на решението на Министерския съвет министърът на регионалното развитие и благоустройството издава заповед и сключва договор за замяна.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.)Замяната на имот - частна държавна собственост, предоставен за управление на Министерството на отбраната, чиято данъчна стойност надхвърля 500 000 лв., се извършва с решение на Министерския съвет по предложение

на министъра на отбраната. Въз основа на решението на Министерския съвет министърът на отбраната издава заповед и сключва договор за замяна.

**Чл. 45а.** (Нов - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 17 от 2006 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 13 от 2017 г.; изм., бр. 79 от 2019 г.) *(1)* Прекратяването на съсобствеността между държавата и физически или юридически лица върху имот чрез продажба на частта на държавата се извършва от областния управител по местонахождение на имота. Ако частта на държавата е предоставена за управление на ведомство, се изисква и становище на ръководителя на ведомството. Прекратяването на съсобствеността се извършва на база пазарна оценка на съответния дял, извършена от независим оценител, на цена не по-ниска от данъчната оценка на имота.

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.; отм., бр. 79 от 2019 г.).

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.; отм., бр. 79 от 2019 г.).

*(4)* (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) При прекратяването на съсобствеността между държавата и общините чрез продажба на частта на държавата оценката се възлага само от областния управител.

**Чл. 46.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* Не могат да придобиват чрез покупко-продажба или замяна недвижими имоти - частна държавна собственост, предоставени за управление на съответните ведомства:

*1.* министър-председателят и заместник министър-председателите;

*2.* министрите и заместник-министрите;

*3.* народните представители;

*4.* председателите на държавни агенции и заместниците им;

*5.* председателите и членовете на държавните комисии;

*6.* изпълнителните директори на изпълнителните агенции и заместниците им;

*7.* ръководителите на държавни институции, създадени със закон или постановление на Министерския съвет;

*8.* главните секретари на Народното събрание, на Министерския съвет, на администрацията на президента, на министерствата и на държавните институции по т. 4, 5, 6 и 7;

*9.* областните управители и заместниците им;

*10.* членовете на политическите кабинети на министър-председателя, заместник министър-председателите и министрите, както и експертните и техническите сътрудници към тях;

*11.* (изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) директорите на дирекции в администрациите на централните и териториалните органи на държавната власт.

*(2)* (Изм., изцяло - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Държавни служители и служители по трудово правоотношение в администрацията, както и военнослужещи могат да придобиват без търг недвижими имоти - жилища, ателиета и гаражи - частна държавна собственост, предоставени за управление на съответните ведомства, ако имат най-малко три години стаж в съответната администрация, съответно в Министерството на отбраната, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната или в Българската армия и отговарят на условията, предвидени в правилника за прилагане на закона.

*(3)* В случаите по ал. 2 продажбите се извършват по цени, не по-ниски от данъчните оценки на имотите.

**Чл. 46а.** (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.; отм., бр. 87 от 2010 г.)

**Чл. 46б.** (Нов. - ДВ, бр. 113 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; отм., бр. 87 от 2010 г.)

**Чл. 47.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., бр. 9 от 2000 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр.

96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2000 г., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Учредяването на ограничени вещни права върху имот - частна държавна собственост, чиято данъчна стойност надхвърля 500 хил. лв., се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) В случаите по ал. 1 въз основа на решението на Министерския съвет министърът на регионалното развитие и благоустройството провежда търг при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона, след което издава заповед и сключва договор .

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Продажбата на имот - частна държавна собственост, предоставен за управление на Министерството на отбраната, чиято данъчна стойност надхвърля 500 000 лв., се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на отбраната. Въз основа на решението на Министерския съвет министърът на отбраната провежда търг при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона, след което издава заповед и сключва договор за продажба.

**Чл. 48.** (Изм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г., бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) Разпореждането с имоти - частна държавна собственост, с изключение на продажбата по реда на чл. 44, ал. 1, се извършва със заповед на областния управител, в случаите по чл. 45, ал. 4 и чл. 47, ал. 2 - на министъра на регионалното развитие и благоустройството, а в случаите по чл. 45, ал. 5 и чл. 47, ал. 3 - на министъра на отбраната. Въз основа на заповедта се сключва договор.

*(2)* Договорите, чрез които държавата придобива имоти и се разпорежда с имоти - частна държавна собственост, се сключват в писмена форма и се вписват по разпореждане на съдията по вписванията по местонахождението на имота.

**Чл. 48а.** (Нов - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Извън случаите по чл. 47 и 48 учредяване на ограничени вещни права върху имот - частна държавна собственост, и разпореждане с имоти - частна държавна собственост, може да се извършва в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер за концесия за строителство и/или концесия за услуги при условията и по реда на Закона за концесиите.

**Чл. 48б.** (Нов - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Свързани лица не могат да са самостоятелни кандидати или участници в една и съща тръжна процедура при разпореждане с имоти или части от имоти - частна държавна собственост.

**Чл. 49.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) Продажбата на държавни жилища, ателиета и гаражи с изключение на случаите по чл. 46, ал. 2 се извършва от областния управител по местонахождението на имота след провеждането на търг по реда на чл. 44, ал. 2.

*(2)* (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.).

*(3)* При условията и по реда на ал. 1 се извършва и продажбата на държавни жилища, ателиета и гаражи, които са били предоставени на закрити ведомства, освен ако в акта за ликвидация е установено друго.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) Свободни от наематели държавни жилища, ателиета и гаражи, които не са предоставени на ведомства, се разпределят от областния управител между ведомствата съобразно доказаните им потребности.

*(5)* (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.).

**Чл. 50.** (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.).

**Чл. 51.** (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.).

**Чл. 52.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Замяната на държавни ведомствени жилища, ателиета и гаражи с жилища, ателиета и гаражи - собственост на работниците или служителите на ведомството, се извършва от областния управител със съгласието на министъра или ръководителя на ведомството при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона, и на цени, не по-ниски от данъчната оценка.

**Чл. 53.** (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2000 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.) Разпореждането при условията на чл. 46, ал. 2 с жилища, ателиета и гаражи, предоставени за управление на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи, се извършва от ръководителя на съответното ведомство по ред, определен от Министерския съвет.

**Чл. 54.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.; изм., бр. 21 от 2021 г.) *(1)* (Изм. и доп. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) Безвъзмездно прехвърляне на собственост върху имот - частна държавна собственост в полза на общини за изпълнение на техните функции или за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение при съобразяване на законодателството и правилата в областта на държавните помощи, се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Областният управител сключва договор за безвъзмездното прехвърляне, който се вписва в службата по вписванията.

*(2)* Исканията за безвъзмездно прехвърляне по ал. 1 се правят чрез областния управител, който дава мотивирано становище.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.; изм., бр. 21 от 2021 г.) Общините нямат право да даряват имотите, придобити по реда на ал. 1. Общините могат да заменят или да внасят като непарична вноска в капитала на търговски дружества придобитите имоти само в случаите, свързани с реализиране на обекти, необходими за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение. Забраната се вписва по партидите на придобитите имоти.

*(4)* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Сделка, извършена в нарушение на забраната по ал. 3, е нищожна.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) При нереализиране на предвидените мероприятия в срок до 5 години от придобиването на имотите общините са длъжни да прехвърлят собствеността върху тях на държавата.

*(6)* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Областният управител по местонахождение на имота осъществява контрол за изпълнението на забраната по ал. 3 и предоставя годишен доклад до Министерския съвет въз основа на извършени проверки през съответната календарна година в срок до 31 декември.

**Чл. 55.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.) Доброволна делба на съсобствен между държавата и физически или юридически лица имот се извършва по предложение на съсобствениците до областния управител, съответно до министъра или ръководителя на ведомството, на което е предоставен имотът. Предложение за доброволна делба до останалите съсобственици може да направи областният управител, министърът или ръководителят на ведомството, на което е предоставен имотът.

*(2)* (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г., изм., бр. 17 от 2006 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г. ) Доброволната делба по ал. 1 се извършва от областния управител с предварително писмено съгласие на ръководителя на ведомството, на което имотът е предоставен за управление.

*(3)* Доброволната делба се извършва въз основа на заповед на областния управител и договор за делба между съделителите.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г. ) Органът по ал. 2 не дава съгласие за извършване на доброволна делба, когато тя не е в интерес на държавата.

**Чл. 56.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; доп., бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 13 от 2017 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Възмездно право на ползване върху имот - частна държавна собственост, се учредява със заповед на областния управител за срок не по-дълъг от 10 години след провеждане на търг при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 13 от 2017 г.) Безвъзмездно право на ползване върху имот - частна държавна собственост, може да се учреди за срок не по-дълъг от 10 години със заповед на областния управител в полза на общини за изпълнение на техните функции или за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение, както и в полза на други лица при съобразяване на законодателството и правилата в областта на държавните помощи, след решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Ползвателите не могат да използват имота за извършване на икономическа дейност.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 32 от 2005 г.; изм. бр. 87 от 2010 г.) Със заповедта на областния управител се определят начинът и условията за учредяване правото на ползване - възмездно или безвъзмездно. Когато правото на ползване се учредява възмездно или при определени условия, в заповедта се посочва цената му, съответно условията, определени въз основа на резултатите от търга.

*(4)* (Доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Въз основа на заповедта областният управител сключва договор. Когато правото на ползване се учредява безвъзмездно, договорът се прекратява едностранно от областния управител в случай на неизпълнение на условието по ал. 2, като се налага санкция в размер на пазарните нива на пропуснатите ползи, определени от лицензиран оценител. Размерът на санкцията се изчислява за периода на ползване на имота в нарушение на правилата за държавните помощи.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Областният управител по местонахождение на имота осъществява контрол за изпълнението на условието по ал. 2 и предоставя годишен доклад до Министерския съвет въз основа на извършени проверки през съответната календарна година в срок до 31 декември.

**Чл. 57.** (Отм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; нов, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм., бр. 90 от 2018 г.; изм., бр. 79 от 2019 г.) *(1)* (Отм. - ДВ, бр. 79 от 2019 г.).

*(2)* (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм. и доп., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Държавата може да учредява и да участва в учредяването на акционерни дружества и на дружества с ограничена отговорност по решение на Министерския съвет. Когато се учредява публично-частно дружество по смисъла на Закона за концесиите, решението на Министерския съвет, с което се одобрява откриване на процедурата за определяне на концесионер, съдържа и решение за учредяване на дружеството. В тези случаи правата на собственост на държавата в дружеството се упражняват от министъра, който има правомощията на концедент. Министърът определя условията за участие в дружеството в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер.

*(3)* (Доп. - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 90 от 2018 г.) Държавата може да апортира имоти и вещи - частна държавна собственост, в капитала на търговски дружества въз основа на решение на Министерския съвет по предложение на съответния министър при спазване на правилата в областта на държавните помощи.

**Чл. 57а.** (Нов - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; доп., бр. 52 от 2015 г.; изм. изцяло, бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.; изм., бр. 90 от 2018 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 90 от 2018 г.) Държавата, и държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон може да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, след решение на Министерския съвет. Участието може да е с парична или с непарична вноска.

*(2)* Когато предмет на вноската е вещно право върху имот или вещ - частна държавна собственост, лицето, което я е извършило, има блокираща квота при вземането на следните решения:

*1.* изменение на устава или на дружествения договор;

*2.* увеличаване и намаляване на капитала;

*3.* сключване на сделките по чл. 236, ал. 2 от Търговския закон;

*4.* извършване на разпоредителни сделки с имущество - предмет на непарична вноска, на публичния съдружник;

*5.* преобразуване и прекратяване на дружеството.

**Чл. 58.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Право на строеж върху имот - частна държавна собственост, се учредява безсрочно или за определен срок със заповед на областния управител.

*(2)* (Доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) Право на строеж се учредява възмездно от областния управител по местонахождението на имота след провеждане на търг при условия и по ред, определени от Министерския съвет. В условията на търга може да се предвиди заплащането на правото на строеж да се извърши чрез равностойно имотно обезщетение в новопостроената сграда на база оценка, извършена от независим оценител.

*(3)* Въз основа на заповедта областният управител сключва договор.

*(4)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г. ) Въз основа на решение на Министерския съвет областният управител учредява безвъзмездно право на строеж в полза на общини за изпълнение на техните функции или за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение, както и в полза на други лица в случаите, предвидени със закон, за трайно задоволяване на обществени потребности. Лицата, в полза на които е учредено безвъзмездно право на строеж, не могат да използват изградения обект за извършване на търговска дейност.

*(5)* (Нова - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Когато учреденото право на строеж е с определен срок, след изтичането на срока, за който е учредено, построеният обект преминава безвъзмездно в собственост на държавата.

**Чл. 59.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Право на надстрояване или пристрояване върху съществуваща сграда, изградена върху държавна земя, се учредява при условията и по реда на чл. 58, ал. 2 и 3 .

*(2)* (Отм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.).

**Чл. 60.** (Изм. - ДВ, бр. 104 от 1996 г., бр. 32 от 2005 г.) Договорите за учредяване на ограничени вещни права върху имоти - частна държавна собственост, се вписват в службата по вписванията по местонахождението им.

**Чл. 61.** Разпореждането с движими вещи - частна държавна собственост - машини, съоръжения, оборудване, транспортни средства и стопански инвентар, предоставени на ведомства, се извършва възмездно от ръководителя на ведомството.

**Чл. 62.** Разпореждането с движими вещи на закрити ведомства се извършва от министъра на финансите, освен ако в акта за ликвидация е установено друго.

**Чл. 63.** (Доп. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) *(1)* Безвъзмездно прехвърляне на собственост върху движими вещи на юридически лица и други организации на бюджетна издръжка се извършва от областния управител, съответно от ръководителя на ведомството.

*(2)* (Доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Безвъзмездно прехвърляне на собственост върху движими вещи над определена от Министерския съвет стойност се извършва по реда на ал. 1 със съгласието на министъра на финансите или на оправомощен от него заместник-министър.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 17 от 2006 г.) Движими вещи - частна държавна собственост, могат да се прехвърлят безвъзмездно в собственост на Българския Червен кръст по реда на ал. 1 и 2.

**Чл. 63а.** (Нов - ДВ, бр. 28 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.; изм., бр. 34 от 2020 г., в сила от 09.04.2020 г.; доп., бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) При обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка на лечебни заведения по чл. 8 - 10 от Закона за лечебните заведения може да се предоставят с акт на министъра на здравеопазването или оправомощено от него лице движими вещи - частна държавна собственост, както следва:

*1.* медицинска и лабораторна апаратура, медицински изделия и лични предпазни средства, които не представляват потребими вещи - за временно безвъзмездно ползване;

*2.* (доп. - ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) лекарствени продукти лични предпазни средства, медицински изделия, дезинфектанти, хигиенни и други материали и консумативи, които са потребими вещи - безвъзмездно в собственост.

**Чл. 64.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Продажбата на излишни и негодни движими вещи, както и на придобити материали от разчистване на строителни площадки, се извършва чрез търг или на стоковите борси.

*(2)* Условията и редът за провеждане на търга по ал. 1 се определят от министъра на финансите.

*(3)* (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.).

**Чл. 65.** (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.).

## Глава пета
## НАДЗОР И АКТУВАНЕ НА ИМОТИТЕ - ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ
## (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.)

**Чл. 66.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., изм. и доп., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Управлението и разпореждането с имоти - държавна собственост, се извършват под методическото ръководство на министъра на регионалното развитие и благоустройството, а с движимите вещи - държавна собственост - на министъра на финансите.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; отм., бр. 32 от 2005 г.).

**Чл. 67.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 32 от 2005 г.) В министерствата, другите ведомства и областните администрации може да се създават звено "Държавна собственост" и звено "Управление на собствеността".

**Чл. 68.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., изм. и доп., бр. 124 от 1998 г., изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 32 от 2005 г.) *(1)* За имотите - държавна собственост, се съставят актове за държавна собственост.

*(2)* Министърът на регионалното развитие и благоустройството утвърждава отделни образци на актове за държавна собственост за имотите - изключителна, публична и частна държавна собственост.

*(3)* Актовете за държавна собственост се съставят и за имоти, собственост на българската държава извън страната.

*(4)* Не се съставят актове за държавна собственост за временните постройки, пътната мрежа, коритата на реки и дерета, освен ако в специален закон е предвидено друго.

**Чл. 69.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 32 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Актовете за обекти и имоти - изключителна държавна собственост, се съставят в два екземпляра от звено "Държавна собственост" на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

*(2)* Актовете се подписват от съставителя и се утвърждават от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Първият екземпляр се съхранява в звено „Държавна собственост", а вторият се изпраща на областния управител по местонахождение на имота. Препис от акта се изпраща на Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

**Чл. 70.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 17 от 2006 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Актовете за публична и частна държавна собственост се съставят в два екземпляра от звено "Държавна собственост" при областния управител. Актовете се подписват от съставителя и се утвърждават от областния управител. Двата екземпляра се представят в службата по вписванията в 14-дневен срок от утвърждаването, като след вписването първият екземпляр се съхранява в звено „Държавна собственост". На Министерството на регионалното развитие и благоустройството и на лицата, които ползват имота, се предоставят преписи след вписване на съответния акт.

*(2)* Актовете за държавна собственост на имоти, свързани с класифицирана информация, представляваща държавна тайна, или със сигурността и отбраната на страната, се съставят в два екземпляра от звено "Държавна собственост" на съответното министерство или ведомство, което управлява имота. Те се подписват от съставителя и се утвърждават от министъра или от ръководителя на ведомството. Първият екземпляр се съхранява в съответното министерство или ведомство, вторият се изпраща по установения ред на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, а препис се изпраща на съответния областен управител. За тези актове се създават отделни регистри.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.) Актовете за държавна собственост за имоти - собственост на българската държава извън страната, се съставят в Министерството на финансите в три екземпляра по образец, утвърден от министъра на регионалното развитие и благоустройството. Актовете се подписват от съставителя и се утвърждават от министъра на финансите. Първият екземпляр се съхранява в Министерството на финансите, вторият - в Министерството на регионалното развитие и благоустройството, третият - в Министерството на външните работи, а препис от акта се изпраща на ползвателя на имота.

*(4)* Към актовете за държавна собственост се прилагат документите, установяващи правото на собственост на държавата.

**Чл. 71.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.) *(1)* При влизане в сила на кадастрална карта за имотите - държавна собственост, се съставят нови актове за държавна собственост, в които се посочват номерът и датата на предходно съставените актове за държавна собственост и данните по чл. 60, т. 1 - 7 от Закона за кадастъра и имотния регистър.

*(2)* Когато при влизане в сила на подробни устройствени планове за райони, в които няма влязла в сила кадастрална карта, както и при изменение в подробните устройствени планове, в кадастралната карта (кадастрален план), в плановете за земеразделяне, в лесоустройствените планове и в други планове, свързани с възстановяването на правото на собственост, се образуват нови поземлени имоти, за всеки новообразуван поземлен имот се съставя нов акт за държавна собственост, в който се посочват номерът и датата на предходно съставения акт. За новообразуваните имоти, попадащи в територии с одобрена кадастрална карта, се прилага редът по ал. 1.

*(3)* Номерът и датата на новосъставените актове по ал. 1 и 2 се отбелязват и в предходно съставените актове и в съответните регистри.

*(4)* Новосъставените актове по ал. 1 и 2 се вписват в службата по вписванията.

*(5)* Копие от акта по ал. 4 се изпраща в Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

*(6)* В случаите по ал. 1 и 2 ведомствата не заплащат такса за издаването на скици и предоставянето на справки за имотите - държавна собственост, от Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

**Чл. 72.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Предишен текст на чл. 72 - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; отм., изцяло бр. 87 от 2010 г.).

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.) При установяване на явна фактическа грешка в акт за държавна собственост се съставя акт за поправка на акта. Актът за поправка на акта за държавна собственост се вписва в службата по вписванията.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Номерът и датата на акта за поправка на акт за държавна собственост се отбелязват в акта, който е поправен, и в съответните регистри.

**Чл. 73.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) В акта за държавна собственост се отбелязват действията по управление или разпореждане с имота, както и възлагането им на концесия.

**Чл. 74.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г., доп., бр. 17 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 87 от 2010 г. ) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) Актовете за държавна собственост и актовете за поправката им се вписват с последователни номера в регистъра, подшиват се в актови книги и се съхраняват в съответното звено "Държавна собственост".

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г. ) Актовете за държавна собственост на имоти, които са престанали да бъдат собственост на държавата, или за имоти, за които са съставени нови актове, се съхраняват по начина, предвиден в ал. 1, като в тях се отбелязва съответното обстоятелство.

*(3)* (Нова - ДВ, бр. 32 от 2005 г., доп., бр. 17 от 2006 г.) При промяна в статута на имот - държавна собственост, по чл. 6 се съставя нов акт за държавна собственост, който се вписва в службата по вписванията.

**Чл. 74а.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г. ) За вписването в службата по вписванията на актове за държавна собственост и на актове за поправка на актове за държавна собственост не се заплаща такса.

**Чл. 75.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17 от 2006 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) В министерствата, ведомствата и областните администрации, които съставят актове за държавна собственост, се създават главен регистър и спомагателни регистри по образец, утвърден от министъра на регионалното развитие и благоустройството. Главният регистър и спомагателните регистри се водят от длъжностно лице, оправомощено от министъра, ръководителя на ведомството или областния управител.

**Чл. 76.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г., бр. 17 от 2006 г.) Актовете за държавна собственост, главният регистър и спомагателните регистри се съхраняват безсрочно.

**Чл. 77.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Актовите книги за имотите - държавна собственост, са общодостъпни и всеки може да иска справка по тях при условия и по ред, определени с правилника за прилагането на закона.

**Чл. 78.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., бр. 45 от 2002 г.; изм., бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., бр. 79 от 2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Имоти, неправилно актувани като държавна собственост, както и имоти, основанието за актуване на които е отпаднало, се отписват от актовите книги със заповед на областния управител и се предават на собственика. Промяната на собствеността подлежи на вписване.

*(2)* (Нова - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.; изм., бр. 79 от 2019 г.) Отписването на имоти, придобити по силата на приватизационен договор за продажба на обособена част от имуществото на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, както и на имоти - собственост на дружества, чиито акции или дялове са били предмет на приватизационни договори за продажба, по които Агенцията за публичните предприятия и контрол осъществява следприватизационен контрол, се извършва със заповед на областния управител след представяне на удостоверение, издадено от Агенцията за публичните предприятия и контрол за липса на задължения, произтичащи от неизпълнение на приватизационния договор.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 32 от 2005 г.; предишна ал. 2, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.) Отписването на имоти - публична държавна собственост, и на имоти, които са свързани с класифицирана информация, представляваща държавна тайна или със сигурността и отбраната на страната, се извършва със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството след вземане мнението на съответното ведомство, което управлява имота.

*(4)* (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 18 от 2010 г., в сила от 05.03.2010 г.) Отписването на имоти - собственост на българската държава извън страната, се извършва със заповед на министъра на финансите по предложение на министъра на външните работи.

**Чл. 79.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; бр. 54 от 2008 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; отм., бр. 54 от 2008 г.; Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Когато незаконосъобразно е актуван имот - държавна собственост, като общински, актът за общинска собственост се отменя със заповед на областния управител. Заповедта на областния управител подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

*(2)* (Отм. - ДВ, бр. 54 от 2008 г.).

*(3)* Споровете за материално право се решават по съдебен ред.

**Чл. 80.** (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) *(1)* (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Имот - държавна собственост, който се владее или държи без основание, който се ползва не по предназначение или нуждата от който е отпаднала, се изземва въз основа на заповед на областния управител въз основа на мотивирано искане на съответния министър или ръководител на ведомство.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) Заповедта на областния управител за изземването на имота се изпълнява по административен ред със съдействието на полицията.

*(3)* Заповедта по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс . Обжалването не спира изпълнението на заповедта, освен ако съдът разпореди друго.

**Чл. 80а.** (Нов - ДВ, бр. 93 от 2004 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Имот - държавна собственост, предоставен за ползване и управление на Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на подчинение на министъра на отбраната, който се

владее или държи без основание или на отпаднало основание от друго физическо или юридическо лице, или който се ползва не по предназначение, се изземва въз основа на заповед на министъра на отбраната.

*(2)* Заповедта на министъра на отбраната за изземването на имота се изпълнява по административен ред със съдействието на органите на военната полиция.

*(3)* (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Заповедта по ал. 1 подлежи на обжалване пред административния съд по местонахождение на имота по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на заповедта, освен ако съдът разпореди друго.

**Чл. 81.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) Държавните органи, кметовете на общините и полицията са длъжни да оказват необходимото съдействие на службите "Държавна собственост" за опазването и изземването на имотите - държавна собственост.

**Чл. 82.**( Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., изцяло бр. 87 от 2010 г.) *(1)* Областните управители са длъжни ежегодно до 31 март да представят в Министерството на регионалното развитие и благоустройството преписи от всички новосъставени актове за държавна собственост и актове за поправка на актове за държавна собственост, както и информация за управлението и разпореждането с имотите - държавна собственост, на територията на областта за предходната година.

*(2)* Министрите или ръководителите на други ведомства, утвърдили актове по чл. 70, ал. 2, са длъжни ежегодно до 31 март да представят в Министерството на регионалното развитие и благоустройството всички новосъставени актове за държавна собственост и актове за поправка на актове за държавна собственост на имотите - държавна собственост, предоставени им за управление, за предходната година.

**Чл. 82а.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) *(1)* За издаване на удостоверение за наличие или липса на акт за държавна собственост, за наличие или липса на претенции за възстановяване на собствеността и на удостоверение, че имотът е отписан от актовите книги на имотите - държавна собственост, се заплащат такси в размери, определени с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

*(2)* В случаите по ал. 1 ведомствата не заплащат такса.

**Чл. 82б.** (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) За издаване на удостоверение за данъчна оценка за имоти - държавна собственост, ведомствата не заплащат такса.

## Глава шеста
## АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**Чл. 83.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) Който без основание завземе имот - държавна собственост, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

**Чл. 84.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г., бр. 36 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.) Който наруши забрана по чл. 16, ал. 1 и 7 , се наказва с глоба от 500 до 2000 лв.

**Чл. 85.** (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) Който в едномесечен срок не изпълни заповедта или решението за освобождаването на имот - държавна собственост, се наказва с глоба от 5000 до 10 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

**Чл. 86.** Който не изпълни в срок задължението по § 5 от преходните и заключителните разпоредби, се наказва с глоба от 10 до 50 лв.

**Чл. 87.** (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.) *(1)* (Изм., изцяло - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Нарушенията по чл. 83, 84 и 85 се установяват с акт на оправомощено от съответния областен управител длъжностно лице.

*(2)* (Отм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.).

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 55 от 1997 г.) Наказателните постановления се издават от областния управител по местонахождението на имота.

**Чл. 88.** Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания .

## ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**§ 1.** (Изм. - ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 41 от 2007 г.; изм., бр. 87 от 2010 г.; доп., бр. 21 от 2018 г., в сила от 09.03.2018 г.; доп., бр. 44 от 2019 г.; изм., бр. 21 от 2021 г.) "Национален обект" е обект, определен като такъв със закон, както и инфраструктурни обекти: изграждане и преустройство на транспортно-комуникационни мрежи и съоръжения - пътища от републиканската пътна мрежа, железопътни линии и обекти на железопътната инфраструктура, пристанища, летища и съоръжения към тях; на други мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура - водоснабдяване, канализация, пречистване на питейни и отпадъчни води, третиране на отпадъци, електрификация, топлофикация, газификация и електронни съобщителни мрежи и физическата инфраструктура за разполагането им, индустриални зони, технологични паркове или индустриални паркове по Закона за индустриалните паркове с необходимата техническа инфраструктура за привличане на инвестиции, определени като национални обекти с решение на Министерския съвет.

**§ 1а.** (Нов - ДВ, бр. 17 от 2006 г.; доп., бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; доп., бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.; доп., бр. 13 от 2017 г.; изм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.) По смисъла на този закон:

*1.* "Равностойно парично обезщетение" е цената на отчуждаваните имоти или на части от имоти, определена по реда на този закон.

*1а.* (нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Равностойно имотно обезщетение" е това обезщетение, при което на собственика на отчуждавания имот се предоставя в собственост имот частна държавна собственост, представляващ земеделска земя от държавния поземлен фонд или горска територия, в която горите са с еднакъв произход и функции с отчуждаваните, в същото или съседно землище, чиято стойност, определена по реда на наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, съответно по реда на наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите, е равна или надвишава с до 20 на сто стойността на отчуждавания имот.

*2.* (изм. и доп. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.; изм., бр. 105 от 2014 г.) „Пазарни цени" са осреднените цени от всички сделки с имоти за покупко-продажба, замяна, учредяване на вещни права или прехвърляне на собственост срещу задължение за строителство, ипотека - обезпечаваща покупко-продажба на имот, продажбите чрез търг от държавни и частни съдебни изпълнители, държавните институции и общините, както и други възмездни сделки, с изключение на тези с предмет идеални части от имоти, по които поне една от страните е търговец, сключени в рамките на 12 месеца преди датата на възлагане на оценката и вписани в службата по вписванията по местонахождението на имота. Ако в рамките на 12 месеца преди датата на възлагане на оценката в службата по вписванията по местонахождението на имота са вписани повече от 20 сделки, при определяне на пазарната цена се вземат предвид последните 20 вписани сделки. Осредняването се извършва въз основа на не по-малко от две относими сделки.

*2а.* (нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Пазарната цена за имот, подлежащ на отчуждаване, който е включен в обхвата на урбанизирана територия съобразно действащ устройствен план, но е бил неурегулиран, преди влизането в сила, съответно преди одобряването на подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален обект, се определя като за имот без предвидено застрояване и се съобразява с установения траен начин на фактическо ползване на имота.

*3.* (изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) "Оценител на имоти" е лице, което:

*а)* има необходимото образование и професионална квалификация за оценяване на имоти;

*б)*(изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) в зависимост от предназначението на имота притежава правоспособност на независим оценител по смисъла на Закона за независимите оценители за извършване на съответната оценка;

*в)* има поне три години професионален опит за оценяване на имоти;

*г)* не е служител на инвеститора, не е заинтересован от отчуждаването и не е роднина по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен на страните по отчуждаването.

*4.* "Имоти, намиращи се в близост до отчуждавания" са имотите, които са разположени:

*а)* в един и същ район в големите градове с районно деление;

*б)* в един и същ квартал в другите градове или населени места или селищни образувания;

*в)* (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) в едно и също землище в земеделските територии и горските територии.

*5.* (нова - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; отм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.).

*6.* (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) „Свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

**§ 2.** (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2005 г.) "Ведомства" по смисъла на този закон са Народното събрание, администрацията на президента на Република България, Конституционният съд, Министерският съвет, министерствата и други държавни органи и организации на бюджетна издръжка, на които е възложено управление на държавната собственост.

**§ 2а.** (Нов - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; отм., бр. 87 от 2010 г.)

**§ 2б.** (Нов - ДВ, бр. 32 от 2005 г.; отм., бр. 87 от 2010 г.)

**§ 3.** Мероприятието е започнало по смисъла на чл. 40, ал. 1, ако са утвърдени архитектурните проекти и е издадено разрешение за строеж.

**§ 3а.** (Нов - ДВ, бр. 81 от 2016 г., в сила от 14.10.2016 г.) Министърът на вътрешните работи може да делегира свои правомощия по този закон на заместниците си или на други длъжностни лица от министерството.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

**§ 4.** *(1)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Наемните договори, сключени преди 1 юни 1996 г., не могат да се прекратяват на основанието, посочено в чл. 24, ал. 1, т. 6 преди изменението, с изключение на случаите:

*1.* при едностранно прекратяване на трудовия договор от работника или служителя;

*2.* при прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие на страните или прекратяване на трудовия договор поради изтичане на уговорения срок;

*3.* при прекратяване на трудовия договор от работодателя без предизвестие по чл. 330 от Кодекса на труда ;

*4.* при прекратяване на трудовия договор с работник или служител, който поради естеството на работата си задължително живее в служебни помещения;

*5.* при пенсиониране за изслужено време и старост, когато работникът или служителят има непрекъснат трудов стаж в съответното ведомство по-малко от 5 години;

*6.* (доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) когато работникът или служителят, с когото договорът за наем е прекратен на основание чл. 24, ал. 1, т. 6 преди изменението, или друг член на неговото семейство са закупили жилище от същото ведомство;

*7.* (доп. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) когато след прекратяването на договора за наем, са настъпили обстоятелствата по чл. 24, ал. 1, т. 3, 4 или 8 преди изменението, както и когато лицето откаже да плаща обезщетение или системно не го плаща в срок.

*(2)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Опразването на ведомствени жилища, обитавани от лица, които са работили в съответното ведомство и договорът им за наем е прекратен поради прекратяване на трудовия им договор преди 1 юни 1996 г., се извършва по реда, действащ преди тази дата.

*(3)* (Изм. - ДВ, бр. 124 от 1998 г.) Лицата, с които договорът за наем е прекратен, плащат обезщетение в размер пазарна наемна цена, докато опразнят жилището.

**§ 5.** Физическите и юридическите лица, които ползват държавен имот, са длъжни в срок 6 месеца от влизането на този закон в сила писмено да уведомят службите "Държавна собственост" към областния управител по местонахождението на имота. За държавните жилища уведомлението се прави от съответните ведомства, които ги стопанисват.

**§ 6.** (Обявен за противоконституционен от КС на РБ - ДВ, бр. 38 от 2001 г.)

За учреденото по установения ред до влизането на закона в сила безсрочно или за повече от 10 години право на ползване се прилага срокът по чл. 56, ал. 1 от датата на учредяването му. Когато срокът е изтекъл към датата на влизането на закона в сила, имотът се предава в шестмесечен срок от същата дата.

**§ 6а.** (Нов - ДВ, бр. 61 от 1997 г., доп., бр. 93 от 1998 г.) Разпоредбите на този закон, които се отнасят до имотите - изключителна държавна собственост, се прилагат и за обектите, върху които на основание чл. 18, ал. 2 и 3 от Конституцията на Република България държавата осъществява суверенни права, освен ако със закон не е установено друго.

**§ 6б.** (Нов - ДВ, бр. 47 от 2011 г., в сила от 21.06.2011 г.) *(1)* Работници и служители на Национална компания „Железопътна инфраструктура", настанени под наем в жилища на „Холдинг Български държавни железници" - ЕАД, по съответния ред и отговарящи на изискванията на Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала (обн., ДВ, бр. 51 от 2003 г.; изм., бр. 59 от 2003 г., бр. 79 от 2005 г. - Решение № 8260 от 2005 г. на Върховния административен съд, бр. 54 от 2006 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 103 от 2008 г., бр. 39 и 93 от 2009 г., бр. 22, 29 и 72 от 2010 г.), имат право да ги закупят по реда на същия правилник.

*(2)* Работници и служители на „Холдинг Български държавни железници" - ЕАД, настанени под наем в жилища на „Национална компания „Железопътна инфраструктура" по съответния ред и отговарящи на изискванията на този закон, имат право да ги закупят по реда на закона.

*(3)* Правата по ал. 1 и 2 имат и бивши работници и служители, които имат най-малко 10-годишен стаж в системата на „Холдинг Български държавни железници" - ЕАД, и Национална компания „Железопътна инфраструктура" и са променили работодателя си при условията на чл. 123, ал. 1 от Кодекса на труда или чиито трудови правоотношения са прекратени поради придобиване право на пенсия.

**§ 6в.** (Нов - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; отм., бр. 96 от 2017 г., в сила от 03.01.2018 г.).

**§ 7.** Министерският съвет приема правилник за прилагането на закона .

**§ 8.** Законът влиза в сила от 1 юни 1996 г.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за нотариусите и нотариалната дейност (ДВ, бр. 104 от 06.12.1996 г., в сила от 07.01.1997 г.)

**§ 19.** В Закона за държавната собственост (ДВ, бр. 44 от 1996 г.) се правят следните изменения:

*1.* В чл. 41, ал. 2 и чл. 48 думата "нотариуса" се заменя със "съдията по вписванията".

*2.* В чл. 60 думите "нотариалната служба" се заменят със "службата по вписванията".

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 55 от 1997 г., в сила от 11.07.1997 г.)

**§ 9.** Министерският съвет определя реда за приключване на образуваните и незавършените преписки до влизането в сила на този закон.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за концесиите
## (ДВ, бр. 61 от 01.08.1997 г.)

**§ 19.** В преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г. и бр. 55 от 1997 г.) се създава нов § 6а със следното съдържание:

"§ 6а. Разпоредбите на този закон, които се отнасят до имотите - изключителна държавна собственост, се прилагат и за обектите, върху които на основание чл. 18, ал. 2 и 3 от Конституцията на Република България държавата осъществява суверенни права."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закон за местните данъци и такси
## (ДВ, бр. 117 от 10.12.1997 г., в сила от 01.01.1998 г.)

**§ 8.** Членове 10 и 11 от Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 и 61 от 1997 г.) се отменят.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за далекосъобщенията
## (ДВ, бр. 93 от 11.08.1998 г.)

**§ 4.** В § 6а от преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г.) след думите "суверенни права" се поставя запетая и се добавя "освен ако със закон не е установено друго".

## Разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 124 от 27.10.1998 г.)

**§ 38.** Навсякъде в закона думите "стопанисвани от" се заменят с "предоставени на" и думите "стопанисването", "стопанисвани и" и "стопанисват и" се заличават, с изключение на чл. 29 ал. 1 , където думата "стопанисват" се заменя с "ползват".

**§ 39.** *(1)* Обектите - изключителна държавна собственост, не могат да бъдат част от имуществото на еднолични търговски дружества с държавно имущество.

*(2)* Ръководителите на ведомства, упражняващи правата на собственост на държавата в еднолични търговски дружества с държавно имущество, предприемат необходимите действия за намаляване на капитала им със стойността на включените обекти по ал. 1 по реда на Търговския закон.

*(3)* Едноличните търговски дружества с държавно имущество по ал. 2 получават концесия за обектите по ал. 1 по реда, предвиден в Закона за концесиите.

## Преходни и заключителни разпоредби към Закон за водите

## (ДВ, бр. 67 от 27.07.1999 г., в сила от 28.01.2000 г.)

**§ 26.** В Закона за държавната собственост (Обн. - ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г.) в чл. 68, ал. 7 думите "минералните извори" се заменят с "минералните води - изключителна държавна собственост".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти
## (ДВ, бр. 9 от 01.02.2000 г., в сила от 01.02.2000 г.)

**§ 7.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г.) в чл. 47, ал. 1 , думите "70 хил. лв." се заменят с "500 хил. лв.".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България
## (ДВ, бр. 12 от 11.02.2000 г.)

**§ 6.** В чл. 16 от Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г.) се създава ал. 4:

"(4) Едноличните търговски дружества с държавно имущество и физическите и юридическите лица, на които е предоставена концесия по съответния ред за обекти по чл. 4, ал. 1, т. 6 от Закона за концесиите , могат да отдават под наем имоти или части от имоти, както и да ги ползват съвместно по договор с трети лица при условията на ал. 2, без да се препятства осъществяването на дейностите, за които са предоставени."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за пътищата
## (ДВ, бр. 26 от 29.03.2000 г.)

**§ 8.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9 и 12 от 2000 г.) в чл. 34 ал. 1 се изменя така:

"(1) Заинтересуваното учреждение прави мотивирано искане до министъра на финансите и министъра на регионалното развитие и благоустройството за отчуждаване на имота. Областният управител по местонахождение на имота в 14-дневен срок дава мнение по основателността на искането."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за преобразуване на Строителните войски, Войските на Министерството на транспорта и Войските на Комитета по пощи и далекосъобщения в държавни предприятия
## (ДВ, бр. 57 от 14.07.2000 г.)

**§ 10.** В чл. 53 от Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г. и бр. 9, 12 и 26 от 2000 г.) думите "Главното управление на строителни войски, Войските на Министерството на транспорта и Войските на Комитета по пощи и далекосъобщения" се заличават.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за устройство на територията
## (ДВ, бр. 1 от 02.01.2001 г., в сила от 31.03.2001 г.)

**§ 27.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г.) в чл. 33, ал. 2 думите "в границите на населените места" се заличават.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за защита на класифицираната информация (ДВ, бр. 45 от 30.04.2002 г.)

**§ 24.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.) се правят следните изменения:

*1.* В чл. 70, ал. 2 думите "държавна тайна" се заменят с "класифицирана информация, представляваща държавна тайна".

*2.* В чл. 78, ал. 2 думите "държавна тайна" се заменят с "класифицирана информация, представляваща държавна тайна".

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост (ДВ, бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г.)

**§ 15.** *(1)* Започналите производства по отчуждаване на имоти - частна собственост, се довършват по реда на този закон, освен в случаите на съдебно производство по допускане на отчуждаването.

*(2)* Образуваните съдебни производства по допускане на отчуждаването се довършват при спазване на сроковете по чл. 38.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ДВ, бр. 24 от 23.03.2004 г.)

**§ 84.** В чл. 16, ал. 4 от Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г.) думите "обекти по чл. 4, ал. 1, т. 6 от Закона за концесиите" се заменят с "републикански пътища или граждански летища за обществено ползване".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ДВ, бр. 93 от 19.10.2004 г.)

**§ 43.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55 , 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12 , 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 от 2004 г.) се правят следните допълнения:

1. Създава се чл. 46а:

"Чл. 46а. (1) Продажбата или замяната на недвижим имот - частна държавна собственост, предоставен за управление на Министерството на отбраната, чиято

балансова стойност надхвърля 500 000 лв., се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на отбраната.

(2) Приходите от продажбата на недвижимите имоти по ал. 1 постъпват по бюджета на Министерството на отбраната."

*2.* Създава се чл. 80а:

"Чл. 80а. (1) Държавен имот, предоставен за ползване и управление на Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на подчинение на министъра на отбраната, който се владее или държи без основание или на отпаднало основание от друго физическо или юридическо лице, или който се ползва не по предназначение, се изземва въз основа на заповед на министъра на отбраната.

(2) Заповедта на министъра на отбраната за изземването на имота се изпълнява по административен ред със съдействието на органите на военната полиция.

(3) Заповедта по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Закона за административното производство. Обжалването не спира изпълнението на заповедта, освен ако съдът разпореди друго."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 32 от 2005 г., изм., бр. 17 от 2006 г.)

**§ 60.** (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2006 г.) Всички актове за държавна собственост, с изключение на актовете по чл. 69, ал. 1 и чл. 70, ал. 3, съставени по реда на закона, независимо от датата на съставянето им, се вписват по разпореждане на съдията по вписванията.

**§ 62.** Подадените до влизането в сила на този закон искания от юридически лица и други организации на бюджетна издръжка за безвъзмездно предоставяне на право на управление на имотите - частна държавна собственост, по реда на чл. 17 се разглеждат по досегашния ред.

**§ 63.** Договорите за отдаване под наем на имоти - държавна собственост, сключени до влизането в сила на този закон за срок от три години, може да бъдат удължени в рамките на срока, предвиден в закона.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 17 от 24.02.2006 г.)

**§ 18.** Равностойното парично обезщетение по започналите производства по отчуждаване на имоти - частна собственост, към датата на влизане в сила на този закон, се определя по досегашния ред.

**§ 19.** В едномесечен срок от влизането в сила на този закон Министерството на финансите предава на Министерството на регионалното развитие и благоустройството и на Министерството на външните работи преписи от актовете за държавна собственост за имотите - собственост на българската държава извън страната.

**§ 20.** В едномесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на земеделието и горите приема съответните изменения и допълнения в наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи и в наредбата по чл. 19, ал. 1 от Закона за горите.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС
## (ДВ, бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г.)

**§ 44.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17 от 2006 г.) се правят следните изменения:

*1.* (в сила от 1.03.2007 г.) В чл. 38, ал. 2 думата "окръжния" се заменя с "административния".

*2.* (в сила от 1.03.2007 г.) В чл. 39, ал. 3 думата "окръжният" се заменя с "административният".

*3.* Навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за концесиите
## (ДВ, бр. 36 от 02.05.2006 г.)

**§ 11.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17 и 30 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В чл. 2 ал. 2 се изменя така:

"(2) Публична държавна собственост са:

1. обектите по чл. 18, ал. 1 от Конституцията на Република България, определени със закон за изключителна държавна собственост;

2. обектите и имотите, определени със закон или с акт на Министерския съвет за публична държавна собственост;

3. движимите вещи, определени със закон или с акт на Министерския съвет за публична държавна собственост;

4. имотите, предоставени на ведомствата за изпълнение на функциите им;

5. имотите от национално значение, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от национално значение чрез общо ползване, определени от Министерския съвет."

*2.* В чл. 7 ал. 2 се отменя.

*3.* Член 15а се отменя.

*4.* В чл. 16:

*а)* алинеи 1 и 2 се изменят така:

"(1) Имоти - публична държавна собственост, не могат да се използват не по предназначение и да се предоставят на трети лица, освен в случаите по ал. 2 и по чл. 16а.

(2) Отделни имоти или части от имоти - публична държавна собственост, могат да се отдават под наем по реда на чл. 19, ал. 1 за срок до 5 години, при условие че се използват съобразно предназначението им и не се възпрепятства осъществяването на дейностите, за които са предоставени за управление."

*б)* алинеи 3 и 4 се отменят.

*5.* Създава се чл. 16а:

"Чл. 16а. (1) Извън случаите по чл. 14 и 15 обектите от обществен интерес по смисъла на Закона за концесиите се предоставят на трети лица само чрез концесия.

(2) Когато е проведена процедура за предоставяне на обект от обществен интерес на концесия, приключила без сключване на концесионен договор, Министерският съвет може да предостави управлението върху обекта на държавно предприятие, създадено

по реда на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, или на еднолично търговско дружество с държавно имущество.

(3) Срещу предоставеното управление по ал. 2 държавните предприятия и едноличните търговски дружества с държавно имущество са длъжни да поддържат обекта и имат право да го експлоатират, като получават приходи от предоставянето на услуги на трети лица и/или от извършването на други стопански дейности с обекта.

(4) Лицата по ал. 3 могат да отдават под наем части от предоставения за управление обект от обществен интерес при условията на чл. 16, ал. 2.

(5) Правото на управление по ал. 2 е срочно до предоставянето на концесия за обекта по реда на Закона за концесиите."

*6.* Член 84 се изменя така:

"Чл. 84. Който наруши забрана по чл. 16, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 2000 лв."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за пътищата (ДВ, бр. 64 от 08.08.2006 г.)

**§ 34.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30 и 36 от 2006 г.) в чл. 16 се правят следните допълнения:

*1.* В ал. 1 след думите "по ал. 2" се добавя "и 5".

*2.* Създава се ал. 5:

"(5) Едноличните търговски дружества с държавно имущество и държавните предприятия, които по силата на закон ползват, управляват или експлоатират обекти - публична държавна собственост, както и лицата, на които е предоставена концесия за обекти - публична държавна собственост по Закона за концесиите, в съответствие с решението по чл. 39, ал. 1 от Закона за концесиите, могат да отдават под наем по реда на чл. 19, ал. 1 за срок до 5 години части от предоставените им обекти - публична държавна собственост, при условие, че се използват съобразно предназначението им."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за електронните съобщения (ДВ, бр. 41 от 22.05.2007 г.)

**§ 18.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г., изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г.) в § 1 от допълнителните разпоредби думата "далекосъобщителни" се заменя с "електронни съобщителни".

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ГРАЖДАНСКИ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС (ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.)

**§ 19.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006

г., бр. 41 от 2007 г.) в чл. 38, ал. 5 думите "чл. 41, ал. 5 и срокът по чл. 157, ал. 1" се заменят с "чл. 56, ал. 3 и срокът по чл. 199".

## ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за допълнение на Закона за задълженията и договорите (ДВ, бр. 92 от 13.11.2007 г.)

**§ 3.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41 и 59 от 2007 г.) в чл. 19 се създава ал. 7:

"(7) Имоти или части от тях, които са били частна държавна собственост към момента на включването им в капитала на търговски дружества, се отдават под наем по реда на ал. 1 и за срока по ал. 4. Този ред се прилага и за учредяването на ограничени вещни права върху такива имоти."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за държавния бюджет на Република България за 2008 г. (ДВ, бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.)

**§ 97.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г. бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59 и 92 от 2007 г.) се създава чл. 46б:

"Чл. 46б. (1) Имоти-публична държавна собственост, които са предоставени за управление на министри и ръководители на други ведомства или на техни териториални административни звена и са придобили качество на имоти-частна държавна собственост, се обявяват за такива с решение на Министерския съвет по предложение на съответния министър.

(2) В случаите по ал. 1 областният управител по местонахождение на имота дава становище по целесъобразност в 14-дневен срок от изискването му. Отрицателното становище или липсата на такова не е пречка за продължаване на процедурата по ал. 1.

(3) Областният управител по местонахождението на имота издава и вписва акта за държавна собственост в 14-дневен срок от издаване на решението на Министерския съвет по ал. 1."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за безмитната търговия (ДВ, бр. 52 от 06.06.2008 г.)

**§ 15.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г. и бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г.) в чл. 2, ал. 2 се създава т. 6:

"6. урегулираните поземлени имоти, отредени за граничните контролно-пропускателни пунктове, и сградите, построени върху тях."

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 23 май 2008 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: Георги Пирински

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за общинската собственост
## (ДВ, бр. 54 от 13.06.2008 г.)

**§ 40.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г. и бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г.) в чл. 79 ал. 1 и 2 се отменят.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи
## (ДВ, бр. 10 от 06.02.2009 г.)

**§ 20.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г.-Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г. и бр. 52 и 54 от 2008 г.) чл. 45 се изменя така:

"Чл. 45. (1) Не може да се извършва замяна на имот-частна държавна собственост, или на право на строеж върху имот-частна държавна собственост, на територията на страната с имот или с право на строеж-собственост на физически лица или на юридически лица, освен в случаите, посочени в закона.

(2) Замяна на имот-частна държавна собственост, или на право на строеж върху имот-частна държавна собственост, с имот или с право на строеж-собственост на физически лица или на юридически лица, може да се извършва, когато тя е:

1. единствен способ за прекратяване на съсобствеността на държавата и на физически или юридически лица;

2. единствен способ за изпълнение на задължения, произтичащи от международен договор.

(3) В случаите по ал. 2 замяната се извършва от областния управител по местонахождението на имота-частна държавна собственост, със съгласието на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Замяната се извършва на базата на оценки на заменяемите имоти, извършени от независим оценител, на цени, не по-ниски от данъчните им оценки.

(4) Когато данъчната стойност на имота-частна държавна собственост, или на правото на строеж върху имот-частна държавна собственост, е над 1 млн. лв., замяната се извършва с решение на Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Въз основа на решението на Министерския съвет министърът на регионалното развитие и благоустройството издава заповед и сключва договор за замяна."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията
## (ДВ, бр. 17 от 06.03.2009 г.)

**§ 14.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., Решение № 7 на Конституционния съд от

2001 г.-бр. 38 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г. и бр. 10 от 2009 г.) в чл. 7 се създава ал. 4:

"(4) Собствеността върху имоти-публична държавна собственост, не подлежи на възстановяване."

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за културното наследство (ДВ, бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)

**§ 32.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10 от 2009 г.) в чл. 31 думите "паметници на културата" се заменят с "културни ценности".

## ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за общинската собственост (ДВ, бр. 41 от 02.06.2009 г.)

**§ 3.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19 и 33 от 2009 г.) в чл. 45, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В т. 1 думата "единствен" се заличава.

*2.* Създават се т. 3 и 4:

"3. между държавата и общината;

4. предвидена в други случаи, определени в закон."

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 21 май 2009 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: Георги Пирински

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ДВ, бр. 18 от 05.03.2010 г., в сила от 05.03.2010 г.)

**§ 34.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 38 от 2001 г. - Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г. и бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В чл. 44:

*а)* алинея 1 се изменя така:

„(1) Продажбата на имоти - частна държавна собственост, се извършва от Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол при условията и по реда на Закона за приватизация и следприватизационен контрол и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане.";

*б)* създава се нова ал. 2:

„(2) Продажбата на имоти - частна държавна собственост, се извършва от областния управител по местонахождението на имота при условията и по реда, определени в закона и правилника за прилагане на закона.";

*в)* досегашната ал. 2 става ал. 3.

*2.* В чл. 48, ал. 1 след думите „частна държавна собственост" се добавя „с изключение на продажбата по реда на чл. 44, ал. 1".

*3.* В чл. 49, ал. 1 накрая се добавя „ал. 2".

*4.* В чл. 78:

*а)* създава се нова ал. 2:

„(2) Отписването на имоти, придобити по силата на приватизационен договор за продажба на обособена част от имуществото на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, както и на имоти - собственост на дружества, чиито акции или дялове са били предмет на приватизационни договори за продажба, по които Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол осъществява следприватизационен контрол, се извършва със заповед на областния управител след представяне на удостоверение, издадено от Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол за липса на задължения, произтичащи от неизпълнение на приватизационния договор.";

*б)* досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 87 от 05.11.2010 г.)

**§ 62.** Собствениците, имотите на които са отчуждени преди влизането в сила на този закон с решение на Министерския съвет за изграждане на национални инфраструктурни обекти, могат да искат отмяна на отчуждаването след възстановяване на полученото обезщетение, ако в 5-годишен срок от отчуждаването на имота мероприятието по подробния устройствен план не е започнало, като образуваните производства се спират до изтичане на срока.

**§ 63.** В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон започнатите производства пред министъра на регионалното развитие и благоустройството по чл. 45, 45а и 55 се довършват по досегашния ред.

**§ 64.** Равностойното парично обезщетение по започнатите към датата на влизане в сила на този закон производства по отчуждаване на имоти - частна собственост, се определя по досегашния ред.

**§ 65.** *(1)* Лицата, обитаващи държавни ведомствени жилища и ателиета, настанени по установения ред до 1 юни 1996 г., които са пенсионери, преживели съпрузи или пострадали от трудова злополука, довела до трайна нетрудоспособност, имат право да ги ползват пожизнено, ако:

*1.* те, членовете на техните семейства и техни роднини по права линия от първа степен не притежават жилище или вила, годни за постоянно обитаване, и

*2.* не са прехвърляли жилищен имот или вила, годни за постоянно обитаване след 1 юни 1996 г., и

*3.* не притежават ценни книжа, дялово участие в търговски дружества, имоти или части от имоти със стопанско предназначение или друго имущество на обща стойност, по-голяма от данъчната оценка на жилището, и

*4.* общият годишен доход за последните две години на наемателя и на членовете на семейството му не надвишава 24 минимални работни заплати за страната.

*(2)* В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон лицата по ал. 1 следва да подадат заявление и декларация за обстоятелствата по ал. 1 до областния управител

по местонахождение на имота - държавна собственост, или до ръководителя на ведомството, което управлява имота.

*(3)* Правата и задълженията на лицата по ал. 1 се определят с договор, сключен с областния управител или с ръководителя на ведомството, на което имотът е предоставен за управление при условия и по ред, определени в правилника за прилагане на закона.

*(4)* Семейство по смисъла на настоящата разпоредба са съпрузите, както и ненавършилите пълнолетие техни деца, които не са сключили брак.

**§ 66.** Започнатите производства за продажба на държавни ведомствени жилища, ателиета и гаражи на лица, настанени по установения ред до 1 юни 1996 г., по които има издадена заповед и извършено плащане на определената цена, се довършват в едногодишен срок от влизането в сила на този закон. Тази разпоредба не се прилага за разпореждането с жилищата, ателиетата и гаражите от жилищния фонд на Министерството на отбраната.

**§ 67.** В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема изменения и допълнения в правилника за неговото прилагане.

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за горите
## (ДВ, бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.)

**§ 30.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г. и бр. 18 и 87 от 2010 г.) се правят следните изменения:

**1**. В чл. 32, ал. 3 т. 3 се изменя така:

„3. наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии."

**2**. В чл. 41а, ал. 4 думите „гора или земя от горския фонд" се заменят с „горска територия".

**3**. В чл. 41б, ал. 2 думите „земи и гори от горския фонд" се заменят с „горска територия".

**4**. В глава трета наименованието на раздел III се изменя така: „Обезщетение при отчуждаване на земеделски земи и горски територии".

**5**. В чл. 42а, ал. 1 думите „гори и земи от горския фонд" се заменят с „горски територии", а думите „държавния горски фонд" се заменят с „горските територии - държавна собственост".

**6**. В чл. 42б, ал. 2 думите „горите и земите от държавния горски фонд" се заменят с „горските територии - държавна собственост".

**7**. В чл. 42в:

*а)* в ал. 1 думите „гори и земи от горския фонд" се заменят с „горски територии", а думите „гори или земи от държавния горски фонд" се заменят с „от горски територии - държавна собственост";

*б)* в ал. 2, т. 2 думите „чл. 19, ал. 1 от Закона за горите - за земи и гори от горския фонд" се заменят с „чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии";

*в)* в ал. 4 думите „чл. 19, ал. 1 от Закона за горите - за земи и гори от горския фонд" се заменят с „чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии".

**8**. В чл. 42г:

*а)* в ал. 1 думите „гори и земи от горски фонд" се заменят с „горски територии";

*б)* в ал. 2, т. 4 думите „чл. 19, ал. 1" се заменят с „чл. 86, ал. 2".

**9**. В чл. 42д думите „чл. 19, ал. 1 от Закона за горите - за земи и гори, включени в горския фонд" се заменят с „чл. 86, ал. 2 от Закона за горите - за горските територии".

**10**. В допълнителните разпоредби в § 1а:

*а)* в т. 1а думите „гора и земя от държавния горски фонд, еднаква по произход и функции с отчуждавания" се заменят с „горска територия, в която горите са с еднакъв произход и функции с отчуждаваните", а думите „чл. 19, ал. 1" се заменят с „чл. 86, ал. 2";

*б)* в т. 4, буква „в" думите „територии на гори и земи от горския фонд" се заменят с „горските територии".

## ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт
## (ДВ, бр. 47 от 21.06.2011 г., в сила от 21.06.2011 г.)

**§ 49.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г. и бр. 19 от 2011 г.) в преходните и заключителните разпоредби се създава § 6б:

„§ 6б. (1) Работници и служители на Национална компания „Железопътна инфраструктура", настанени под наем в жилища на „Холдинг Български държавни железници" - ЕАД, по съответния ред и отговарящи на изискванията на Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала (обн., ДВ, бр. 51 от 2003 г.; изм., бр. 59 от 2003 г., бр. 79 от 2005 г. - Решение № 8260 от 2005 г. на Върховния административен съд, бр. 54 от 2006 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 103 от 2008 г., бр. 39 и 93 от 2009 г., бр. 22, 29 и 72 от 2010 г.), имат право да ги закупят по реда на същия правилник.

*(2)* Работници и служители на „Холдинг Български държавни железници" - ЕАД, настанени под наем в жилища на „Национална компания „Железопътна инфраструктура" по съответния ред и отговарящи на изискванията на този закон, имат право да ги закупят по реда на закона.

*(3)* Правата по ал. 1 и 2 имат и бивши работници и служители, които имат най-малко 10-годишен стаж в системата на „Холдинг Български държавни железници" - ЕАД, и Национална компания „Железопътна инфраструктура" и са променили работодателя си при условията на чл. 123, ал. 1 от Кодекса на труда или чиито трудови правоотношения са прекратени поради придобиване право на пенсия."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за публично-частното партньорство
## (ДВ, бр. 45 от 15.06.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

**§ 3.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В чл. 16:

*а)* в ал. 1 думите „и по чл. 16а" се заличават;

*б)* алинея 5 се изменя така:

„(5) Едноличните търговски дружества с държавно имущество и държавните предприятия, които по силата на закон ползват, управляват или експлоатират обекти - публична държавна собственост, както и лицата, на които с концесионен договор по Закона за концесиите или с договор за публично-частно партньорство по Закона за публично-частното партньорство са предоставени права върху обекти - публична държавна собственост, могат да отдават под наем за срок до 10 години части от предоставените им обекти - публична държавна собственост, в съответствие с акта за предоставянето на обектите и при условие, че се използват съобразно предназначението им."

*2.* Член 16а се отменя.

*3.* В чл. 19:

*а)* в ал. 1, изречение първо накрая се добавя „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство";

*б)* в ал. 2 думата „специален" се заличава.

*4.* В чл. 43, ал. 2 накрая се добавя: „в които държавата е едноличен собственик на капитала. Имоти и вещи - частна държавна собственост, се апортират в капитала на търговски дружества, в които държавата не е едноличен собственик, само когато останалите съдружници/акционери са определени по реда на чл. 33 - 39 от Закона за публично-частното партньорство, освен когато са община или публичноправна организация."

*5.* В чл. 47, ал. 1 накрая се добавя „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство".

*6.* В чл. 56, ал. 1 накрая се добавя „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство".

*7.* В чл. 57:

*а)* в ал. 2 накрая се добавя „освен в случаите по чл. 57а, ал. 1";

*б)* в ал. 3 накрая се добавя „или при условията и по реда на Закона за публично-частното партньорство".

*8.* Създава се чл. 57а:

„Чл. 57а. (1) Държавата, държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и търговските дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала може да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, само когато останалите съдружници/акционери са определени по реда на чл. 33 - 39 от Закона за публично-частното партньорство. За устава/дружествения договор на тези търговски дружества се прилага чл. 52, ал. 2 от Закона за публично-частното партньорство.

*(2)* Държавните предприятия и търговските дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала може да сключват договори за съвместна дейност или да участват в граждански дружества с лица, които не са община или публичноправна организация, само когато съответното лице е определено по реда на чл. 33 - 39 от Закона за публично-частното партньорство.

*(3)* Алинеи 1 и 2 не се прилагат:

*1.* когато съдружници/акционери са община или публичноправна организация;

*2.* когато съдружниците/акционерите са определени след процедура за приватизация, за предоставяне на концесия или друга процедура, определена със закон;

*3.* за публичните акционерни дружества;

*4.* за дружествата, учредени в изпълнение на международен договор или междуправителствено споразумение."

*9.* В чл. 58, ал. 2, изречение първо накрая се добавя „или при условията и по реда на Закона за публично-частното партньорство".

*10.* В чл. 73 накрая думите „а за имоти - публична държавна собственост, и предоставянето им на концесия" се заменят с „както и предоставянето им на концесия или по договор за публично-частно партньорство".

*11.* В § 1а от допълнителните разпоредби се създава т. 5:

„5. „Публичноправна организация" има значението, определено в Закона за публично-частното партньорство."

*12.* В преходните и заключителните разпоредби се създава § 6в:

„§ 6в. За търговските дружества с участие на държавата, на държавни предприятия и на търговски дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала, учредени до 31 декември 2012 г., се прилага чл. 52, ал. 2 от Закона за публично-частното партньорство, освен в случаите по чл. 57а, ал. 3."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията
## (ДВ, бр. 82 от 26.10.2012 г., в сила от 26.11.2012 г.)

**§ 134.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г. и бр. 45 от 2012 г.) в чл. 42б, ал. 1 думите „чл. 124, ал. 4" се заменят с „чл. 124а".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие
## (ДВ, бр. 27 от 15.03.2013 г.)

**§ 32.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 и 38 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., в сила от 16.08.2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г. , бр. 19 и 47 от 2011 г. и бр. 45 и 82 от 2012 г.) в чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В ал. 5 след думите „върху имоти - " се добавя „изключителна и".

*2.* В ал. 6 думите „както и върху обекти или имоти - изключителна държавна собственост" се заличават.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията
## (ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.)

**§ 57.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 и 38 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.) се правят следните изменения:

*1.* В чл. 42б, ал. 1 думите „министърът на регионалното развитие и благоустройството е възложил или разрешил по реда на чл. 124а от Закона за устройство на територията" се заменят с „компетентния орган по чл. 124а, ал. 4 от Закона за устройството на територията е разрешил".

*2.* В останалите текстове на закона думите „министъра на регионалното развитие и благоустройството", „министърът на регионалното развитие и благоустройството" и „Министерството на регионалното развитие и благоустройството" се заменят съответно с „министъра на регионалното развитие", „министърът на регионалното развитие" и „Министерството на регионалното развитие".

## Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на Закона за общинската собственост (ДВ, бр. 109 от 20.12.2013 г.)

**§ 5.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 от 2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В чл. 34а ал. 3 се изменя така:

„(3) В случаите по ал. 1 и 2 министърът на регионалното развитие, съответно областният управител, публикува за сметка на инвеститора на обекта обявление в два централни и един местен ежедневник, с което оповестява за започналата процедура по отчуждаване и изпраща копие от него до кметовете на общини, райони, кметства и до кметските наместници, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. Кметовете и кметските наместници поставят обявлението на определените места в сградата на общината, на района, на кметството или в населеното място, на чиято територия се намират имотите - частна собственост, предмет на отчуждаването. Обявлението се публикува и на интернет страницата на Министерството на регионалното развитие, на съответната областна администрация и на съответната община."

*2.* В чл. 34б:

*а)* алинея 2 се изменя така:

„(2) Решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 се съобщава на заинтересованите лица по реда на чл. 61, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс от инвеститора на обекта, който предоставя данните за датата на съобщаването на Министерския съвет. Инвеститорът на обекта изпраща копие от решението и до кметовете на общини, райони, кметства и до кметските наместници, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. Кметовете и кметските наместници поставят обявлението на определените места в сградата на общината, на района, на кметството или в населеното място, на чиято територия се намират имотите - частна собственост, предмет на отчуждаването. Решението на Министерския съвет се обявява и на интернет страниците на Министерския съвет, на съответната областна администрация и на съответната община.";

*б)* създава се ал. 3:

„(3) Когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на посочения от него адрес, решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 му се съобщава и чрез обнародване на обявление в „Държавен вестник"."

*3.* В чл. 34в:

*а)* в ал. 1, изречение първо думите „се внася" се заменят с „ще бъде внесено", а думата „започва" се заменя с „ще започне";

*б)* алинея 2 се изменя така:

„(2) Заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 се съобщава на заинтересованите лица по реда на чл. 61, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс. Областният управител изпраща копие от заповедта и до кметовете на общини, райони, кметства и до кметските наместници, на чиято територия се намират имотите или части от имотите - частна собственост, предмет на отчуждаване. Кметовете и кметските наместници поставят заповедта на определените места в сградата на общината, на района, на кметството или в населеното място, на чиято територия се намират имотите - частна собственост, предмет на отчуждаването. Заповедта на областния управител се обявява и на интернет страниците на областната администрация и на съответната община.";

*в)* създава се ал. 3:

„(3) Когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на посочения от него адрес, заповедта по чл. 34а, ал. 2 му се съобщава и чрез обнародване на обявление в „Държавен вестник"."

*4.* В чл. 35, ал. 2 думата „обнародването" се заменя със „съобщаването".

*5.* В чл. 38:

*а)* алинеи 1 и 2 се изменят така:

„(1) Решението на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1 подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

*(2)* Заповедта на областния управител по чл. 34а, ал. 2 подлежи на обжалване пред административния съд по местонахождението на имота в 14-дневен срок от съобщаването ѝ.";

*б)* в ал. 6, изречение първо думата „5-дневен" се заменя с „тридневен", а думите „след 15 дни" се заменят с „в 7-дневен срок".

*6.* В чл. 39:

*а)* алинея 1 се изменя така:

„(1) Имотът се смята за отчужден от датата, на която паричното обезщетение, определено във влязлото в сила решение на Министерския съвет по чл. 34а, ал. 1, съответно във влязлата в сила заповед на областния управител по чл. 34а, ал. 2 или в съдебното решение, бъде преведено по сметка на правоимащите лица.";

*б)* в ал. 3 думите „чл. 34, ал. 2" се заменят с „чл. 34а, ал. 2";

*в)* в ал. 6 думите „в решението по чл. 34а, ал. 1, в заповедта по чл. 34в, ал. 1" се заменят с „във влязлото в сила решение по чл. 34а, ал. 1, във влязлата в сила заповед по чл. 34а, ал. 2";

*г)* алинея 7 се отменя.

*7.* Член 42 се изменя така:

„Чл. 42. По отчуждителните производства, обезщетенията и сделките за придобиване на собственост и на вещни права по тази глава не се събират данъци и такси."

*8.* В чл. 42ж ал. 2 се отменя.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие (ДВ, бр. 40 от 13.05.2014 г.)

**§ 27.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр.

9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г., Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г.) в чл. 7 ал. 5 се изменя така:

„(5) В случаите и при условията, определени със закон, с решение на Министерския съвет върху имоти - изключителна и публична държавна собственост, може да се учредяват ограничени вещни права, когато това е необходимо за:

*1.* изграждане на национален обект;

*2.* трайно задоволяване на обществени потребности;

*3.* изграждане на линейни обекти на техническата инфраструктура, не попадащи в т. 1 и 2 - когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията
## (ДВ, бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.)

**§ 57.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27, 65, 66 и 109 от 2013 г., бр. 40 от 2014 г.) навсякъде думите „министъра на регионалното развитие", „министърът на регионалното развитие" и „Министерството на регионалното развитие" се заменят съответно с „министъра на регионалното развитие и благоустройството", „министърът на регионалното развитие и благоустройството" и „Министерството на регионалното развитие и благоустройството".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 105 от 19.12.2014 г.)

**§ 9.** *(1)* Започналите производства по отчуждаване на имоти - частна собственост, се довършват по реда и в сроковете на този закон, с изключение на случаите по чл. 39а, ал. 1, за които се прилага тримесечният срок.

*(2)* При влязло в сила допуснато от съда предварително изпълнение се издава разрешение за строеж. Разрешението за строеж се издава на инвеститора на националния обект - възложител по смисъла на Закона за устройство на територията.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за митниците
## (ДВ, бр. 60 от 07.08.2015 г.)

**§ 50.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г.,

бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27, 65, 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г. и бр. 52 от 2015 г.) в чл. 18, ал. 1 се създава изречение второ: „Имотите и сградите по чл. 2, ал. 2, т. 6, които не са предоставени за управление по установения ред на министри или на ръководители на други ведомства за изпълнението на функции, свързани с извършването на граничен контрол, се управляват от Агенция „Митници"."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 61 от 11.08.2015 г.)

**§ 23.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г. и бр. 52 от 2015 г.) навсякъде думата „„ползуването" се заменя с „ползването".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 81 от 14.10.2016 г., в сила от 14.10.2016 г.)

**§ 98.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г. и бр. 52, 60 и 61 от 2015 г.) в допълнителните разпоредби се създава § 3а:

„§ 3а. Министърът на вътрешните работи може да делегира свои правомощия по този закон на заместниците си или на други длъжностни лица от министерството."

## Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на Закона за Българската агенция по безопасност на храните (ДВ, бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.)

**§ 18.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г. и бр. 13 от 2017 г.)

навсякъде думите „Министерството на земеделието и храните", „министърът на земеделието и храните" и „министъра на земеделието и храните" се заменят съответно с „Министерството на земеделието, храните и горите", „министърът на земеделието, храните и горите" и „министъра на земеделието, храните и горите".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за концесиите
## (ДВ, бр. 96 от 01.12.2017 г., в сила от 03.01.2018 г.)

**§ 15.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г. и бр. 13 и 58 от 2017 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* Създава се нов чл. 15а:

„Чл. 15а. За имоти - държавна собственост, може да се възлага концесия при условията и по реда на Закона за концесиите."

*2.* В чл. 16:

*а)* в ал. 1 накрая се добавя „и чл. 15а";

*б)* създава се нова ал. 3:

„(3) С договора за наем не може да се възлагат строителство и/или услуги по смисъла на Закона за концесиите и на Закона за обществените поръчки, освен когато прогнозната стойност на приходите на наемателя за срока на договора е по-висока от европейския праг по смисъла на Закона за концесиите.";

*в)* в ал. 5 думите „лицата, на които с концесионен договор по Закона за концесиите или с договор за публично-частно партньорство по Закона за публично-частното партньорство са предоставени права върху обекти - публична държавна собственост" се заменят с „концесионерите", а след думата „обектите" се добавя „или с концесионния договор".

*3.* В чл. 19:

*а)* в ал. 1 думите „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство" се заличават;

*б)* създава се нова ал. 7:

„(7) Забраната по чл. 16, ал. 3 за възлагане на строителство и услуги се прилага и за договора за наем на имот или части от имот - частна държавна собственост."

*4.* В чл. 43, ал. 2 изречение второ се заличава.

*5.* В чл. 47, ал. 1 думите „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство" се заличават.

*6.* Създава се чл. 48а:

„Чл. 48а. Извън случаите по чл. 47 и 48 учредяване на ограничени вещни права върху имот - частна държавна собственост, и разпореждане с имоти - частна държавна собственост, може да се извършва в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер за концесия за строителство и/или концесия за услуги при условията и по реда на Закона за концесиите."

*7.* В чл. 56, ал. 1 думите „освен в случаите по Закона за публично-частното партньорство" се заличават.

*8.* В чл. 57, ал. 2 думите „освен в случаите по чл. 57а, ал. 1" се заличават и се създават изречения второ, трето и четвърто: „Когато се учредява публично-частно

дружество по смисъла на Закона за концесиите, решението на Министерския съвет, с което се одобрява откриване на процедурата за определяне на концесионер, съдържа и решение за учредяване на дружеството. В тези случаи правата на собственост на държавата в дружеството се упражняват от министъра, който има правомощията на концедент. Министърът определя условията за участие в дружеството в съответствие с проведената процедура за определяне на концесионер."

*9.* Член 57а се изменя така:

„Чл. 57а. (1) Държавата, държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон и търговските дружества с повече от 50 на сто държавно участие в капитала може да учредяват или да участват в търговски дружества, чийто капитал не е изцяло тяхна собственост, след решение на Министерския съвет. Участието може да е с парична или с непарична вноска.

*(2)* Когато предмет на вноската е вещно право върху имот или вещ - частна държавна собственост, лицето, което я е извършило, има блокираща квота при вземането на следните решения:

*1.* изменение на устава или на дружествения договор;

*2.* увеличаване и намаляване на капитала;

*3.* сключване на сделките по чл. 236, ал. 2 от Търговския закон;

*4.* извършване на разпоредителни сделки с имущество - предмет на непарична вноска, на публичния съдружник;

*5.* преобразуване и прекратяване на дружеството."

*10.* В чл. 58, ал. 2 думите „или при условията и по реда на Закона за публично-частното партньорство" се заличават.

*11.* В чл. 73 думата „предоставянето" се заменя с „възлагането", а думите „или по договор за публично-частно партньорство" се заличават.

*12.* В § 1а от допълнителните разпоредби т. 5 се отменя.

*13.* Параграф 6в от преходните и заключителните разпоредби се отменя.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура
## (ДВ, бр. 21 от 09.03.2018 г., в сила от 09.03.2018 г.)

**§ 7.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г. и бр. 13, 58 и 96 от 2017 г.) в § 1 от допълнителните разпоредби след думите „електронни съобщителни мрежи" се добавя „и физическата инфраструктура за разполагането им".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за допълнение на Закона за приватизация и следприватизационен контрол
## (ДВ, бр. 64 от 03.08.2018 г., в сила от 03.08.2018 г.)

**§ 3.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр.

32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г. и бр. 21 от 2018 г.) в чл. 44 се правят следните допълнения:

*1.* В ал. 1 се създава изречение второ: „При продажбата се използва електронната платформа по чл. 3а, ал. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол."

*2.* В ал. 2 се създава изречение второ: „При продажбата областният управител използва електронната платформа по чл. 3а, ал. 1 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс
## (ДВ, бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

**§ 126.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г. и бр. 21 от 2018 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В чл. 38, ал. 1 думите „тричленен състав на Върховния административен съд" се заменят с „административния съд по местонахождението на имота".

*2.* В чл. 80а, ал. 3, изречение първо след думата „обжалване" се добавя „пред административния съд по местонахождение на имота".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за концесиите
## (ДВ, бр. 25 от 26.03.2019 г., в сила от 26.03.2019 г.)

**§ 21.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г. и бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г.) в чл. 16, ал. 3 думата „освен" се заличава.

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост
## (ДВ, бр. 44 от 04.06.2019 г.)

**§ 9.** Започналите производства по отчуждаване на имоти - частна собственост, се довършват по новия ред.

## Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г.
## (ДВ, бр. 60 от 30.07.2019 г., в сила от 30.07.2019 г.)

**§ 4.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г. и бр. 25 и 44 от 2019 г.) се правят следните изменения:

*1.* В чл. 20, ал. 1 думите „Предоставянето под наем" се заменят с „Безвъзмездното предоставяне".

*2.* В чл. 24 ал. 2 се изменя така:

„(2) Договорите с политическа партия се прекратяват, когато съответната партия престане да отговаря на условията за предоставяне на държавен имот, определени с отделен закон, както и в случаите по чл. 32, ал. 3 от Закона за политическите партии."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за водите
## (ДВ, бр. 61 от 02.08.2019 г., в сила от 02.08.2019 г.)

**§ 10.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г. и бр. 25 и 44 от 2019 г.) в чл. 15 се създава ал. 7:

„(7) Имоти - публична държавна собственост по чл. 13, ал. 2 от Закона за водите, предоставени за управление на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири", може да се предоставят безвъзмездно за управление от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите на сдружения за напояване, регистрирани по реда на Закона за сдруженията за напояване, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за публичните предприятия
## (ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г.)

**§ 12.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40,

98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г. и бр. 25 от 2019 г.) се правят следните изменения:

*1.* В чл. 44, ал. 1 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол" се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол".

*2.* В чл. 45а ал. 2 и 3 се отменят.

*3.* В чл. 57 ал. 1 се отменя.

*4.* В чл. 78, ал. 2 думите „Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол" се заменят с „Агенцията за публичните предприятия и контрол".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ДВ, бр. 94 от 29.11.2019 г.)

**§ 12.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г. и бр. 25, 44, 60, 61 и 79 от 2019 г.) в чл. 34б се правят следните изменения:

*1.* В ал. 2 думите „чл. 61, ал. 1 и 2" се заменят с „чл. 61".

*2.* В ал. 3 думите „чл. 61, ал. 3" се заменят с „чл. 61".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (Загл. изм. - ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) (ДВ, бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., прилага се до отмяна на извънредното положение; изм. и прилагането до края на извънредното положение отменено, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.)

**§ 50.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г., бр. 25, 44, 60, 61, 79 и 94 от 2019 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2019 г. - бр. 98 от 2019 г.) се създава чл. 63а:

„Чл. 63а. В случаите на обявено извънредно положение лични предпазни средства, медицински изделия, медицинска и лабораторна апаратура, хигиенни материали и консумативи - частна държавна собственост, може да се предоставят за

временно безвъзмездно ползване на лечебни заведения по чл. 8 - 10 от глава втора от Закона за лечебните заведения с акт на министъра на здравеопазването."

## Заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.
## (ДВ, бр. 34 от 09.04.2020 г., в сила от 09.04.2020 г.)

**§ 16.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г., бр. 25, 44, 60, 61, 79 и 94 от 2019 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2019 г. - бр. 98 от 2019 г.; изм., бр. 28 от 2020 г.) чл. 63а се изменя така:

„Чл. 63а. При обявено извънредно положение на лечебни заведения по чл. 8 - 10 от Закона за лечебните заведения може да се предоставят с акт на министъра на здравеопазването или оправомощено от него лице движими вещи - частна държавна собственост, както следва:

*1.* медицинска и лабораторна апаратура, медицински изделия и лични предпазни средства, които не представляват потребими вещи - за временно безвъзмездно ползване;

*2.* лични предпазни средства, медицински изделия, дезинфектанти, хигиенни и други материали и консумативи, които са потребими вещи - безвъзмездно в собственост."

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за здравето
## (ДВ, бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г.)

**§ 12.** В Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (обн., ДВ, бр. 28 от 2020 г.; изм., бр. 34 и 38 от 2020 г.) се правят следните изменения и допълнения:

*1.* В наименованието на закона накрая се добавя „и за преодоляване на последиците".

*18.* В преходните и заключителните разпоредби:

...

*л)* в § 52 думите „и се прилага до отмяна на извънредното положение" се заличават.

**§ 22.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017

г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г., бр. 25, 44, 60, 61, 79 и 94 от 2019 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2019 г. - бр. 98 от 2019 г..; изм., бр. 28 и 34 от 2020 г.) в чл. 63а се правят следните допълнения:

*1.* В текста преди т. 1 след думата „положение" се добавя „или обявена извънредна епидемична обстановка".

*2.* В т. 2 в началото се добавя „лекарствени продукти".

## Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за индустриалните паркове (ДВ, бр. 21 от 12.03.2021 г.)

**§ 6.** В Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 9, 12, 26 и 57 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2001 г. - бр. 38 от 2001 г.; изм., бр. 45 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 24 и 93 от 2004 г., бр. 32 от 2005 г., бр. 17, 30, 36, 64 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59, 92 и 113 от 2007 г., бр. 52 и 54 от 2008 г., бр. 10, 17, 19, 33 и 41 от 2009 г., бр. 18 и 87 от 2010 г., бр. 19 и 47 от 2011 г., бр. 45, 82 и 99 от 2012 г., бр. 27 от 2013 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2013 г. - бр. 65 от 2013 г.; изм., бр. 66 и 109 от 2013 г., бр. 40, 98 и 105 от 2014 г., бр. 52, 60 и 61 от 2015 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 13, 58 и 96 от 2017 г., бр. 21, 64, 77 и 90 от 2018 г., бр. 25, 44, 60, 61, 79 и 94 от 2019 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2019 г. - бр. 98 от 2019 г.; изм., бр. 28, 34 и 44 от 2020 г.) се правят следните изменения:

*1.* В чл. 54, ал. 3 се изменя така:

„(3) Общините нямат право да даряват имотите, придобити по реда на ал. 1. Общините могат да заменят или да внасят като непарична вноска в капитала на търговски дружества придобитите имоти само в случаите, свързани с реализиране на обекти, необходими за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение. Забраната се вписва по партидите на придобитите имоти."

*2.* В § 1 от допълнителните разпоредби думите „индустриални зони или технологични паркове" се заменят с „индустриални зони, технологични паркове или индустриални паркове по Закона за индустриалните паркове".